

Werkprogramma

Doe Mee! *Kies voor een zorgzaam,
ondernemend en duurzaam Culemborg*

2018 - 2022

Doe mee !

*Kies voor een Zorgzaam, Ondernemend
en Duurzaam Culemborg*

**Werkprogramma CDA Culemborg
Raadsperiode 2018-2022**

Het CDA: voor een zorgzaam, ondernemend en duurzaam Culemborg

Voor u ligt het werkprogramma van het CDA Culemborg. Hierin leest u de onderbouwing van onze keuzes en concrete ideeën voor een (nog) beter Culemborg. Dit door een toelichting op van standpunten per onderwerp. Het document sluit af met onze algemene uitgangspunten.

Het CDA wil een stad die zorgzaam, ondernemend en duurzaam is.

1. **Zorgzaam** betekent dat we niemand in de steek laten. Iedereen hoort erbij.
2. **Ondernemend** houdt in dat plannen en ideeën een kans krijgen.
Op overbodige regels zit niemand te wachten.
3. **Duurzaam** wil zeggen dat we naar de toekomst kijken.
Ook onze kinderen en kleinkinderen moeten zich in Culemborg veilig en thuis voelen.

1. Onze keuze voor een zorgzaam Culemborg

In een zorgzame stad krijgt iedereen kansen. Iedereen telt mee en werkt mee. En wie echt hulp nodig heeft, krijgt die van de gemeente.

We moeten voorkomen dat mensen er niet bij horen. Daarom vindt het CDA sport, welzijn en de ontwikkeling van talent belangrijk. En het CDA wil daarom ook een wethouder voor ouderen en een talentacademie voor kinderen.

Vrijwilligers verdienen onze waardering. Voorkom dat ze overbelast raken!

Het CDA ziet veiligheid als eerste behoefte. Vaak weet u zelf het beste wat er in uw wijk speelt. En hoe bepaalde zaken kunnen worden aangepakt. Mensen moeten daarom meer over hun buurt te zeggen krijgen. Een project als 'De Buurt Bestuurt' is daar voor bedoeld.

2. Onze keuze voor een ondernemend Culemborg

Mensen, bedrijven, verenigingen en organisaties moeten de ruimte krijgen. De gemeente moet hen daarbij niet in de weg lopen. Of niet thuis geven.

We willen ook geen gemeente die alles zelf wil bedenken. Of mensen opzadelt met rompslomp en regels.

De gemeente moet de partner zijn van Culemborgers met plannen en ideeën. Een partner die voor vernieuwende en nuttige ideeën openstaat. Dit vraagt een betrokken gemeentebestuur.

Een ondernemende stad moet veel te bieden hebben. Op het gebied van sport, onderwijs, cultuur, werk en vrije tijd. We vinden het belangrijk dat dit aanbod goed en veelzijdig is. En iedereen moet er gebruik van kunnen maken.

3. Onze keuze voor een duurzaam Culemborg

In een duurzame stad hebben wij oog voor de toekomst. We willen voor onze kinderen en kleinkinderen zorgen. We willen hun een leefbare en veilige stad nalaten.

We kijken daarom verder dan naar ons eigenbelang. Verder dan naar de dag van vandaag. Het is tijd dat we dit zo concreet mogelijk doen.

We willen daarom aan een gemeente werken die in 2040 energieneutraal is. Dit betekent dat we alle energie die we verbruiken, zelf opwekken.

Om dit te halen, moet iedereen meewerken. Duurzaamheid, maar ook schoon water en een schone lucht, gaat iedereen aan. Wat van waarde is willen wij behouden.

De gemeente kan hierbij zelf een voorbeeld stellen. Dit door bijvoorbeeld scholen, kerken en sportverenigingen te helpen hun gebouwen te gaan verduurzamen.

Wat kan de gemeente doen?

Soms kan de gemeente zelf zaken aanpakken. Bijvoorbeeld als het om veiligheid en de hulp aan ouderen en gezinnen gaat.

Soms verwachten we minder van de gemeente. Laat bedrijven, sportclubs en verenigingen meer hun gang gaan. Het is goed als hun plannen en ideeën de ruimte krijgen.

De gemeente kan dus soms vooroplopen en soms een stapje terug doen.

Belangrijk is dat de gemeente samenwerkt, met mensen, bedrijven, verenigingen en organisaties. Door te luisteren, mee te denken en te helpen.

De gemeente moet een betrouwbare partner zijn

Problemen in de stad willen we samen oplossen. De gemeente moet daarbij een betrouwbare partner zijn.

Het is erg als mensen vinden dat de gemeente er niet voor hen is. Of niet naar hen luistert.

Net als veel Culemborgers missen we een goed (totaal)plan voor onze stad. Een plan voor duurzaamheid en welzijn bijvoorbeeld. Maar zie ook hoe het met het zwembad, de spoorzone en de Redichemse waard is gegaan.

Zulke zaken moeten in een echt plan passen. Dat is er niet en volgens ons is dat een gemiste kans.

Vanuit de samenleving en niet vanuit het stadhuis

Veel Culemborgers hopen dat de gemeente verandert. Zij vinden dat de gemeente mensen minder moet betuttelen. En vooral plannen en ideeën vanuit de samenleving moet ondersteunen.

Dit vraagt een andere houding in het stadhuis en van de gemeenteraad. Het vraagt een positieve houding naar de samenleving.

Voor het CDA begint daar de politiek. Van daaruit werken we aan een zorgzaam, ondernemend en duurzaam Culemborg.

Het CDA: bruggen slaan en oplossingen vinden

Het belang van de gemeenschap staat voor ons centraal. We willen mensen een veilige leefomgeving bieden. We willen iedereen het gevoel geven erbij te horen. We willen mensen kansen bieden en helpen zich te ontwikkelen.

De samenleving zijn we samen. Onze politiek gaat uit van universele christelijke waarden. Het zit in onze genen om samen te werken. We nemen verantwoordelijkheid voor de samenleving als geheel en voor ieder individu.

We willen verbinden, bruggen slaan, samen werken, voor elkaar zorgen en oplossingen vinden.

Met onze ideeën willen we Culemborg mooier doorgeven.

Doe mee! Kies voor een zorgzaam, ondernemend en duurzaam Culemborg!

Stem daarom op 21 maart 2018 op het CDA!

Bestuur CDA Culemborg, december 2017

www.cdaculemborg.nl

Onze standpunten per onderwerp

In dit werkprogramma leest u in meer algemene zin over onze drijfveren, visie en politieke standpunten. Het geeft een breder overzicht van hoe wij in bepaalde onderwerpen staan. Onderstaande onderwerpen zijn in dit werkprogramma verder uitgewerkt.

Zorgzaam

Armoedebestrijding
Bibliotheek
Bijstand
(de) Buurt Bestuurt
Eenzaamheid
Familie en gezin
Geloofsgemeenschappen
Integratie
Jongeren
Jeugdhulp
Jeugdsport- en cultuurfonds
Kinderen en kinderopvang
Laaggeletterdheid
Mantelzorg
Mindervaliden
Onderwijs en opgroeien
Ouderen
Participatiewet
Pleegzorg
Preventieve Zorg
Schuldhelpverlening
Speelplaatsen en schoolpleinen
Softdrugs
Taal- en ontwikkelingsachterstand
Talentacademie
Thuiszorg
Vechtscheiding
Veiligheid
Verwarde personen
Vitaliteitstest
Vrijwilligers
Welzijn &
Zorginstellingen
(passende) Woonruimte
Zelfredzaamheid
Zorgverlening

Ondernemend

Bedrijven/ bedrijfsleven
Bestemmingsplan
Beweegpark(en)
Binnenstad
Burgerparticipatie
Cultuur
Dienstverlenende overheid
(de) Fransche School
Horeca
Huiswerkbegeleiding
Initiatievenloket
Kerken en Moskeeën
MKB
Ondernemerschap
Ondernemers visie 2025
OZB
Parkeren
Regeldruk
Regio
Samenwerking
Sport en bewegen
Sportvoorzieningen
(maatschappelijke) Stages
Uitkeringsfraude
Vakonderwijs
Verenigingen
Verenigingsgebouwen
Vergunningenbeleid
Werk en Participatie
Werkgelegenheid
Winkelgebieden
Winkelbevoorrading

Duurzaam

Afval- en recycling
Bereikbaarheid
Buitengebied
Cultureel erfgoed
Dijken
Draagvlak
Duurzaam inkoopbeleid
Energiecorporatie
Eerlijke economie
Energie neutrale gemeente
Fietspaden
Gemeentefinanciën
Groen
Maatschappelijk vastgoed
(slimme) Mobiliteit
Omgevingsvisie
Openbare Ruimte
(de) Plantage
Recreatie- natuurgebieden
(de) Redichemse Waard
Regio(nale) samenwerking
Rentmeesterschap
Sociaal krediet
Sociale Duurzaamheid
(Stads)landbouw
Tradities
Verkeersveiligheid
Vianense Poort
Voorzieningen
Windmolens
Woonruimte

1. Onderbouwing van onze ideeën voor een **Zorgzame stad**

Onderwerpen staan gerangschikt in alfabetische volgorde

1.1 Armoedebestrijding

Armoede is niet alleen een financieel probleem, maar vooral ook een zaak van niet kunnen meedoen in de samenleving. In eerste instantie draagt de inwoner hier zelf verantwoordelijkheid voor. Een integrale aanpak met zorg en welzijn is geboden en voorkomen is beter dan genezen. Goed toegankelijke en begrijpelijke informatie over de minimaregelingen zowel van de gemeente als het rijk vormen een basisvoorwaarde. Mensen die afhankelijk zijn van een uitkering, hebben daar over het algemeen niet voor gekozen. Ze zitten in een situatie die niemand wenst. Ze moeten met respect bejegend worden. Wij zetten projecten met vrijwilligers in voor mensen die moeite hebben hun administratie op te zetten (een voorbeeld daarvan is schuldhulpmaatjes). We zorgen ervoor dat gemeentelijke schuldhulpverlening snel kan helpen. Wachtlijsten in de schuldhulpverlening zijn voor ons onaanvaardbaar. Daarnaast steunen wij maatschappelijke initiatieven voor armoedebestrijding

Het CDA wil dat de gemeente signaleert welke problemen mensen ervan weerhouden om mee te doen; en waar nodig de weg naar hulp wijst.

Het CDA wil dat de gemeente maatschappelijke initiatieven voor armoedebestrijding steunt.

Het CDA wil dat wachtlijsten in de hulp bij schulden en jeugdzorg snel worden weggewerkt.

Het CDA wil dat de gemeente actief werkt aan terugdringen van armoede.

Het CDA wil dat de gemeente (vrijwilligers)organisaties en geloofsgemeenschappen betreft bij ontwikkeling van sociaal beleid.

1.2 Bibliotheek (zie cultuur)

1.3 Bijstand (zie ook werkgelegenheid en participatiewet)

Iedereen doet mee en mag zijn of haar talent inzetten en daarvoor erkenning krijgen. Wie geen betaald werk verricht, kan op andere manieren een maatschappelijke bijdrage leveren. Wij juichen het toe wanneer mensen in een uitkeringssituatie een tegenprestatie leveren. Alles wordt ingezet om mensen werk of een bijdrage te laten verrichten, zo nodig gelijktijdig met het oplossen van andere (zorg)problemen.

Het CDA wil dat de toegangsnorm voor minimaregelingen op 110% van de bijstand behouden blijft.

1.4 De Buurt bestuurt (zie vrijwilligers en veiligheid)

Bewoners weten vaak zelf het beste wat er speelt in hun wijk en hoe bepaalde zaken kunnen worden aangepakt. Het CDA wil de zeggenschap over de eigen buurt vergroten. Dit hebben wij al gestimuleerd door in het voorjaar van 2017 met een voorstel te komen om geld beschikbaar te stellen voor het realiseren van ideeën van inwoners om de veiligheid te

verbeteren. Dit willen wij gaan doen door onder andere in alle wijken aan de slag te gaan met het project 'De Buurt Bestuurt'. Inwoners uit een wijk kunnen zo zelf problemen aankaarten en actief meedenken aan de oplossing van deze problemen. Dit zijn voornamelijk problemen die van invloed zijn op de veiligheid en leefbaarheid, zoals zwerfafval, het aanbrengen van openbaar groen of het verhelpen van verkeersoverlast. Ervaringen zoals opgedaan in de pilot-wijk Nieuwstad dienen daarbij te worden meegenomen.

Tijdens de behandeling van de voorjaarsrapportage heeft het CDA Culemborg zich hard gemaakt extra geld in te zetten voor de verbetering van de veiligheid in de stad. Inwoners weten vaak goed wat er leeft in hun eigen straat. Zij hebben ideeën over waar en hoe het beter kan. In Culemborg is er nog veel winst te behalen op het gebied van veiligheid en veiligheidsgevoel. Om dit te verbeteren kunnen deze ideeën van inwoners worden ingezet. Uit de gemeentelijke voorjaarsrapportage, zoals deze voor de zomer 2017 is behandeld in de raad, bleek dat er minder geld beschikbaar zou komen voor veiligheid. Het CDA heeft hier samen met andere partijen een stokje voor gestoken door een amendement in te dienen om inwoners de mogelijkheid te bieden hun ideeën in te brengen. Zodoende kan dit geld alsnog worden ingezet voor het verbeteren van de veiligheid in Culemborg. Het amendement is aangenomen en het college gaat er voor zorgen dat dit wordt uitgevoerd.

Het CDA wil dat de gemeente in alle wijken aan de slag gaat met de aanpak 'De Buurt Bestuurt', om daarmee de zeggenschap over de eigen buurt te vergroten.

1.5 Eenzaamheid (zie ouderen)

1.6 Familie en gezin (zie ook jeugdhulp)

Het CDA is bij uitstek dé partij van familie en het gezin; daar waar mensen verantwoording voor elkaar dragen. In familieverband is deze onderlinge verbondenheid heel vanzelfsprekend. Kinderen, ouders, grootouders en overgrootouders zorgen voor elkaar en staan elkaar bij als dat nodig is. Families vormen het startpunt van ons leven waar we, als het goed is, in geborgenheid mogen opgroeien. Door allerlei omstandigheden zien we ook steeds meer samengestelde gezinnen. In veel gezinnen nemen ook andere mensen een belangrijke rol in, bijvoorbeeld om op te passen of bij te springen. Het gezin hoort de plaats te zijn waar ouders en kinderen zich veilig en beschermd voelen en waar men elkaar vertrouwt. Daarom zijn gezinnen en families van onschatbare waarde en verdienen erkenning en waardering voor de rol die zij spelen. Naast in de eerste plaats de familie en het gezin ziet het CDA ook een bijzondere verantwoordelijkheid voor scholen, kerken, moskeeën, vrijwilligersorganisaties en sportverenigingen. Samen maken wij dé stad.

Het CDA wil dat jeugdhulp en opvoedingsondersteuning laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk zijn. Het gezin -in welke samenstelling dan ook- hoort de plaats te zijn waar kinderen zich veilig en beschermd voelen.

Het CDA wil voor kwetsbare mensen dat de gemeente signaleert welke problemen mensen ervan weerhouden om mee te doen; en waar nodig de weg naar hulp wijst.

1.7 Geloofsgemeenschappen

Religieuze organisaties en overheden hebben verschillende verantwoordelijkheden, maar zij hebben ten minste één ding gemeen: zij dienen dezelfde mensen. Kerken en moskeeën voeren al veel langer keukentafelgesprekken dan gemeenten. Hoe vaak zitten pastores, dominees, imams en allerlei vrijwilligers niet bij de gezinnen thuis? Deze organisaties dragen ook een schat aan wijsheid en ervaring met zich mee. Het zou gek zijn die kennis bij de ontwikkeling van beleid voor het sociaal domein onbenut te laten. In kerken en moskeeën,

maar ook in andere geloofsgemeenschappen – leren jonge mensen belangrijke waarden als naastenliefde, tolerantie en respect. Het CDA vindt dan ook dat de overheid geloofsgemeenschappen positief moet waarderen, ook vanwege de bijdrage die zij leveren aan de ontwikkeling van jonge mensen. Wij vinden goed en regelmatig contact dan ook belangrijk. Juist ook om gezamenlijk onwenselijke situaties bespreekbaar te maken en te bestrijden.

Het CDA wil dat de gemeente (vrijwilligers)organisaties en geloofsgemeenschappen (kerken en moskeeën) betrekt bij ontwikkeling van sociaal beleid.

1.8 Integratie (zie gezin en laaggeletterdheid)

In onze stad is er respect voor elkaar. Behalve over de opvang van nieuwkomers speelt ook de vraag over de integratie van culturele minderheden die al meerdere generaties lang in onze stad wonen, zoals bijvoorbeeld de Molukse en Marokkaanse gemeenschap. Inzet van ons allemaal is nodig. Er moet worden voorkomen dat wijken of buurten zich afkeren van de Nederlandse samenleving en plekken van achterstand en armoede broedplaatsen worden van radicalisering. Juist de instellingen van verschillende bevolkingsgroepen of religieuze gemeenschappen spelen een belangrijke rol bij het werken aan verbinding en samenhang in de samenleving. Begeleiding naar goed onderwijs is essentieel voor integratie. Schooluitval moet voorkomen worden. Het onderwijs moet aandacht besteden aan andere culturen en levensovertuigingen om zo vanuit de eigen afkomst en overtuiging bruggen te slaan naar de samenleving die we met elkaar vormen. Wij streven ernaar dat alle instromers een goede beheersing van de Nederlandse taal krijgen. Dit dient als opstap naar goed onderwijs, deelname aan verenigings- en vrijwilligerswerk en het vinden van een baan. Bij dit laatste is ook de houding van werkgevers essentieel. Iedereen verdient gelijke kansen op een baan of stageplek en de werkgevers zijn degenen die hiervoor aan de lat staan.

Het CDA wil dat de gemeente investeert in taal; het is belangrijk om elkaars taal te spreken.

1.9 Jongeren (zie huiswerkbegeleiding, onderwijs, jeugdhulp, sport en cultuur)

Het CDA vindt het belangrijk om gericht te investeren in het bereiken van groepen als jongeren. Dit door samen te werken met (brede) scholen, sportverenigingen en culturele instellingen. Culemborg heeft goede onderwijsvoorzieningen. Buiten schooltijd zijn jongeren vaak op zoek naar (zinvolle) vrijetijdsbesteding en stages/ werk. Zonder deze mogelijkheden hangen ze veel rond op straat. Om te voorkomen dat deze jongeren overlast veroorzaken of zelfs crimineel gedrag gaan vertonen is het goed om met scholen en bedrijfsleven te zoeken naar mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, goede en voldoende stages en werkgelegenheid.

Het CDA wil voor jongeren dat de gemeente samen met scholen en bedrijfsleven optrekt om voldoende stageplekken te realiseren.

Het CDA wil voor jongeren dat opleidingskansen worden vergroot door bijvoorbeeld (in samenwerking met moskeeën) huiswerkbegeleiding te stimuleren.

Het CDA wil voor jongeren dat de gemeente zich inzet om jongeren vroegtijdig ervaringen te laten opdoen met vrijwilligerswerk.

Het CDA wil voor jongeren dat zij bekend zijn met en toegang hebben tot culturele, educatieve en sportieve faciliteiten.

1.10 Jeugdhulp (zie ook kinderen, familie en gezin, jeugdsport- en jeugdcultuurfonds)
Veel kinderen groeien op in (relatieve) armoede. Dat is voor ons niet acceptabel. Kinderen moeten de kans krijgen zich volledig te ontplooiën en volop mee te doen aan de maatschappij. De gemeente kan er aan bijdragen dat scholen, organisaties in de kinderopvang en overige instellingen rondom het jonge kind elkaar weten te vinden. Wachtlijsten in de jeugdzorg zijn voor ons onaanvaardbaar. Essentieel is dat de drempel om (jeugd)hulp te zoeken voor ouders zo laag mogelijk wordt. Het CDA vindt het belangrijk dat scholen en jeugdhulpinstellingen zich in gelijke mate verantwoordelijk voelen voor het welbevinden van het kind. De school is vaak een van de eerste plekken waar een kind aanklopt voor hulp. Het is dan ook belangrijk dat scholen de weg weten naar de lokale toegang tot jeugdhulp en deze weg in de praktijk ook kort en efficiënt is.

Het CDA wil dat wachtlijsten in de jeugdzorg snel worden weggewerkt.

1.11 Jeugdsport- en cultuurfonds

Wij vinden het belangrijk dat ieder kind kan sporten of zich kan ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming. Om de toegang tot sport en cultuur voor ieder kind mogelijk te maken, moet het jeugdsport- en jeugdcultuurfonds blijven bestaan. .

Het CDA wil dat het lokale jeugdsportfonds en jeugdcultuurfonds kunnen blijven rekenen op ondersteuning.

1.12 Kinderen en Kinderopvang > (zie onderwijs, talentontwikkeling en jeugdhulp)

1.13 Laaggeletterdheid

In Nederland zijn ruim 2,5 miljoen mensen die moeite hebben met lezen en schrijven en daardoor moeilijker mee kunnen doen in de samenleving. Dat is een ongekend hoog aantal. Een brede aanpak van laaggeletterdheid is nodig en de gemeente kan samen met werkgevers en onderwijsinstellingen meer doen om laaggeletterdheid snel te signaleren en aan te pakken. Op laaggeletterdheid rust vaak nog een taboe. Mensen, zeker autochtone Nederlanders, schamen zich vaak heel erg voor hun laaggeletterdheid. Laaggeletterdheid komt ook in onze gemeente voor. Laaggeletterden komen vaak moeilijker dan niet-laaggeletterden uit de bijstand, maken meer gebruik van de zorg en vinden het lastiger te communiceren met de gemeente. Dit veroorzaakt extra kosten en creëert onbegrip in onze gemeente. Taal is geen doel op zich in deze, maar een middel om mensen mee te laten doen in de samenleving. Investeren in laaggeletterde inwoners loont. Een integrale aanpak is daarom nodig. De aanpak van laaggeletterdheid levert als voordelen op dat inwoners zich volwaardig lid van de samenleving voelen en actief meedoen en zich gezondere inwoners voelen (dus besparingen op de gezondheidszorg). Daarnaast ontstaan er meer kansen voor inwoners op de arbeidsmarkt (dus besparing op bijstandsuitkeringen) en wordt het onderwijs verbeterd. De gemeente heeft een stimulerende rol de laaggeletterdheid aan te pakken.

Het CDA wil dat de gemeente actief werkt aan terugdringen van taalachterstand en laaggeletterdheid.

Het CDA wil dat plaatsen voor kinderen met taal- en ontwikkelingsachterstanden toegankelijk blijven.

1.14 Mantelzorg (zie ook vrijwilligers)

De zorg in Nederland zou ondenkbaar zijn zonder de inzet, liefde en aandacht van de (mantel)zorgers. We hebben de plicht om hun zorg te ondersteunen en te vergemakkelijken. Mantelzorgers zijn de zachte kracht in de zorg voor ouderen, gehandicapten en chronisch zieken. Mantelzorgers vinden het normaal om te zorgen voor een hulpbehoevend(e) familielid of kennis. Wij vinden dat de gemeente niet kan korten op zorg als er redelijkerwijs geen mantelzorg is om dat op te vangen. Ook de wijkverpleegkundige moet bij het oordeel over de vraag hoeveel zorg iemand nodig heeft, goed kijken naar de draagkracht van de mantelzorger en dit afstemmen met de gemeente. Daarnaast moet de dagopvang en de respijtzorg in de gemeente op orde zijn zodat mantelzorgers van tijd tot tijd even op adem kunnen komen. De gemeente staat naast de mantelzorgers en faciliteert ze, bijvoorbeeld door individuele coaching en training. Ook als het gaat om huisvesting. Specifieke aandacht is er voor de jonge mantelzorger. Het bieden van laagdrempelige trefpunten en goede voorlichting zijn daarbij basisvoorwaarde. Geef de mantelzorger of ouderenadviseur een vaste positie bij het keukentafelgesprek. Betrek mantelzorgers, als ervaringsdeskundigen, bij het opstellen en de uitvoering van het beleid. Maak het plaatsen van tijdelijke mantelzorgunits mogelijk naast de woning van degene die zorg nodig heeft. Organiseer professionele ondersteuning van mantelzorgers voor informatie, advies of praktische ondersteuning. Geef blijken van waardering aan mantelzorgers door bijvoorbeeld een mantelzorgprijs, het verstrekken van een mantelzorgcompliment of een gezellige avond uit.

Het CDA wil dat de gemeente vrijwilligerswerk beter waardeert en het organiseren van activiteiten makkelijker maakt.

1.15 Mindervaliden

In het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking heeft de gemeente er een aantal taken bij gekregen. Niet alleen op het gebied van de zorg, maar ook op het gebied van toegankelijkheid van de openbare ruimte. De gemeente moet samen met ervaringsdeskundigen eenmaal per jaar naar drukbezochte plekken in de gemeente gaan om hindernissen voor toegankelijkheid te signaleren en te verhelpen.

1.16 Onderwijs en Opgroeien (zie ook Talentacademie en Sport en Cultuur)

Goed onderwijs vormt de sleutel voor de toekomst van ieder kind. Het is onze taak om kinderen thuis en op school en voor en na schooltijd goed voor te bereiden op hun rol en plek in de samenleving en de wereld daarbuiten. Wij willen voorkomen dat jongeren tussen de wal en het schip belanden. Goede afspraken en korte lijnen tussen scholen, sociaal wijkteam, politie en zorgaanbieders zijn hierin van groot belang. Jongerencoaches en schoolmaatschappelijk werkers kunnen hierin een grote rol spelen.

Goed onderwijs biedt alle kinderen en jongeren de kans om hun talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind ook buiten schooltijd kan sporten of zich kan ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming. Daarom willen wij in principe niet bezuinigen op brede school activiteiten.

Identiteit van de school is voor ouders belangrijk. Ouders moeten zelf kunnen kiezen naar welke school hun kind gaat. Bij leerling vervoer staat het belang van het kind voorop. Ze moeten daarbij zoveel mogelijk gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Het is belangrijk dat schoolgebouwen 'fris' zijn, een goed binnenklimaat hebben. Gemeenten dienen samen met schoolbesturen een IHP op te stellen waarin duurzame renovatie, meerjarenonderhoudsplannen van de schoolbesturen en het binnenklimaat een belangrijke plek innemen.

Het CDA wil dat naschoolse activiteiten van de Brede School met partners blijvend worden georganiseerd.

1.17 Ouderen (zie ook thuiszorg, zorgverlening, vitaliteitstest, zelfredzaamheid)

Het CDA wil dat ouderen zelfstandiger ouder kunnen worden. Daarom zet het CDA in op verbeteren van de zelfredzaamheid van mensen. De zorg en aandacht voor ouderen is een verantwoordelijkheid van ons allemaal, van familie, burens, kennissen en verenigingen. Door een wethouder specifiek de doelgroep ouderen in de portefeuille te geven, denkt het CDA dat er meer en gerichte aandacht zal komen voor deze soms kwetsbare en vaak ook nog vitale doelgroep.

De vergrijzing van de bevolking heeft ook gevolgen voor het gemeentelijke zorgbeleid. Om goed voorbereid te zijn op de toekomst moet de gemeente nu in overleg gaan met ouderenorganisaties om te horen wat belangrijk is in de betreffende gemeente voor de zorg van later.

Eenzaamheid is een groot probleem in onze samenleving. Het komt in alle leeftijdscategorieën voor, maar vooral onze ouderen zijn kwetsbaar. Om eenzaamheid tegen te gaan willen wij inzetten op het versterken van bestaande maatschappelijke en sociale verbanden en ouderen stimuleren om zelf op zoek te gaan naar sociale contacten. Voor ons is eenzaamheidsbestrijding een speerpunt in het zorg- en welzijnsbeleid. Wij willen een gemeentelijke aanpak van eenzaamheid, waarbij ouderen die in isolement dreigen te raken regelmatig worden bezocht. Wij stellen voor het onderwerp eenzaamheid tijdens het 'keukentafelgesprek' aan de orde te laten komen. Belangrijk is dat vrijwilligers en professionals tijdig (leren) signaleren wanneer eenzaamheid zorgwekkende vormen gaat aannemen. Op deze manier kan er tijdig informele ondersteuning of zo nodig professionele interventies in gang worden gezet. Ook zien wij de voordelen van een zogenaamde vitaliteitstest.

De nieuwe lichter gepensioneerden heeft veel in huis. Omdat we hen graag actief bij de samenleving betrokken houden, zijn we van plan alle mensen die de AOW gerechtigde leeftijd bereiken een informatiepakket aan te bieden waarin zij worden opgeroepen hun talent en kennis in te zetten voor de gemeenschap. Oudere werklozen die actief zijn als vrijwilliger of mantelzorger verdienen waardering van de samenleving.

Het CDA wil dat er een vaste wethouder als aanspreekpunt voor ouderen wordt aangewezen.

Het CDA wil dat de gemeente actief werkt aan terugdringen van eenzaamheid.

Het CDA wil voor ouderen dat zij door de gemeente na het bereiken van hun AOW-gerechtigde leeftijd worden geïnformeerd over hoe zij hun kennis en ervaring blijvend kunnen inzetten binnen de stad.

Het CDA wil voor ouderen dat deze groeiende groep zelfstandig oud(er) kan worden en toegang blijft houden tot benodigde voorzieningen.

Het CDA wil dat de gemeente in samenwerking met partners jaarlijks een vitaliteitstest voor 60+ers gaat uitvoeren.

Het CDA wil voor ouderen dat wordt behouden dat werkzoekenden, die gedurende langere tijd enkele dagen per week vrijwilligerswerk doen of mantelzorg verlenen, gedurende een vooraf bepaalde periode worden vrijgesteld van sollicitatieplicht.

1.18 Participatiewet

Met de Participatiewet zijn gemeenten meer verantwoordelijk gemaakt voor het toeleiden naar werk. De wetgeving kent echter nog een aantal belemmeringen die een integrale en flexibele aanpak mogelijk maken, onder andere bij het geven van bonussen bij werk met inzet van uitkeringen. Het CDA wil zich inzetten voor betaald werk voor diegenen die dat kunnen en willen. Werk is belangrijk voor inkomen, zelfontplooiing en sociale contacten. De gemeenten staan door de Participatiewet voor een grote opgave met werkgevers, UWV, onderwijs, Werkzaak en particuliere organisaties als uitzendbureaus. Ook voor mensen waar betaald werk een brug te ver is, is participatie van belang. Voor ons is de tegenprestatie dan een middel om mensen te activeren die nu wel een uitkering ontvangen, maar verder niet participeren. Dat zij actiever worden is beter voor henzelf, hun omgeving en ook voor de samenleving. Uiteindelijk kan ook de tegenprestatie een eerste stap zijn in de richting van een betaalde baan.

Het CDA wil dat de gemeente samen met verenigingen kijkt naar de mogelijkheid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een zinvolle besteding te geven wat ook de verenigingen ten goede komt.

1.19 Pleegzorg

Er zijn pleeggezinnen waarin pleegouders moeite hebben om alle kosten van hun pleegkind te kunnen voldoen met de vergoeding die zij ontvangen. Hierbij blijft er vaak te weinig budget over voor goede begeleiding van het kind. De gemeente moet pleegouders meer betrekken bij het ontwikkelen van hun beleid. Wij bepleiten een reële vergoeding voor de kosten die pleegouders moeten maken.

Het CDA wil dat pleegouders mogen rekenen op ondersteuning van de gemeente.

1.20 Preventieve zorg (zie sport, speelplaatsen / schoolpleinen, vitaliteitstest)

Investeer in gezonde omgeving voor jong en oud. Het welbevinden van mensen staat voor het CDA centraal. Mensen zijn daarvoor op de eerste plaats zelf verantwoordelijk. Voorkomen is echt beter dan genezen. Vaststaat dat de kosten van investeringen in welzijn, cultuur en sport minder hoog zijn dan zorgkosten. De opgave voor de gemeente is om, samen met maatschappelijke organisaties en sportclubs, te zorgen voor een gezonde omgeving voor kinderen en jongeren. Wij zetten ons in voor een rookvrije omgeving zoals op schoolpleinen. Wij stimuleren dat er in kantines van school of sportvereniging gezonde producten aangeboden worden. Bewegen voor ouderen is een must, maar ook hun eetgewoonten dragen bij aan een gezonde leefstijl. Wij zijn voorstander van life-style/gezondheid coaches voor ouderen vooral gericht op bewegen en voedingspatroon.

1.21 Schuldhulpverlening (zie armoedebestrijding)

1.22 Speelplaatsen en schoolpleinen

De omstandigheden waarin kinderen opgroeien is erg belangrijk. Ieder kind verdient een veilige en uitdagende leefomgeving waarin het kan spelen en veilig opgroeien. Het CDA vindt het daarom van belang dat kinderen veel buiten kunnen spelen: ze leren daardoor spelenderwijs samen te leven. De gemeente moet zorgdragen voor goede speelmogelijkheden in elke buurt, voor verschillende soorten spel en ontmoeting, voor alle leeftijden en voor kinderen met en zonder beperking. Zij zorgt dat de buurt hierbij wordt betrokken. Burgerinitiatieven op het gebied van speelvelden, scouting en kindervakantiewerk kunnen rekenen op medewerking van de gemeente.

Het CDA wil dat speelterreinen en schoolpleinen uitdagend, veilig, toegankelijk, rookvrij en schoon zijn. Het CDA wil kinderen de gelegenheid bieden veel, veilig en rookvrij buiten te spelen.

1.23 Softdrugs

Het Nederlandse drugsbeleid is failliet. Veel coffeeshops en de achterliggende handel en productie zijn in handen van de zware, georganiseerde misdaad. De productie van synthetische drugs is fors toegenomen, en brengt ook in onze gemeente risico's voor omwonenden, de volksgezondheid en de veiligheid. Ook geven bezoekers van coffeeshops, die weliswaar conform de regels werken veel overlast voor omwonenden en bezoekers. Illegale handel in drugs, straatverkoop en illegale verkooppunten moeten hard aangepakt worden. Ook moet actief worden bekeken of coffeeshops nog kunnen blijven bestaan (op de plek waar ze nu zitten en hoe overlast rond coffeeshops kan worden tegengegaan). We bepleiten een versterking van de gemeenschappelijke aanpak van gemeenten, politie, justitie, de belastingdienst en de sociale dienst (Bestuurlijke aanpak).

1.24 Taal- en ontwikkelingsachterstand (zie laaggeletterdheid)

1.25 Talentacademie (zie ook Onderwijs, Sport en Cultuur)

Goede voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport en cultuur bieden alle kinderen en jongeren in Culemborg de kans om hun talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners. De invloed van de gemeente op de inhoud van het onderwijs is zeer beperkt. Op lokaal niveau willen wij daarom extra inzetten op talentontwikkeling voor kansarme kinderen. Om dat te bereiken wil het CDA dat de gemeente in de komende beleidsperiode actief met partners invulling gaat geven aan de Talentacademie. Dit met als doel ook de talentontwikkeling bij kwetsbare kinderen te bevorderen, de opleidingskansen voor deze kinderen te verbeteren en hun arbeidskansen te verhogen. De protectoren van het Elisabeth Weeshuis hebben reeds geld beschikbaar gesteld voor deze doelgroep. Het CDA wil de mogelijkheid onderzoeken om ook vanuit de gemeente structureel bij te dragen.

Het CDA wil dat de gemeente actief met partners invulling gaat geven aan de Talentacademie. Dit om ook kwetsbare kinderen de kans te geven hun talenten te ontwikkelen.

1.26 Thuiszorg (zie ook zorgverlening, zelfredzaamheid, passende woonruimte)

Het CDA gaat uit van de persoonlijke kracht en waardigheid van mensen. Natuurlijk houden we rekening met wat mensen niet kunnen, maar ons vertrekpunt is wat mensen wel kunnen. Dat vergt geen algemene regels maar maatwerk ook bij thuiszorg.

Hulp bij huishoudelijke zaken. Stofzuigen, de badkamer of keuken schoonmaken, een was draaien. Ook mensen die ouder worden of tijdelijk minder mobiel zijn, willen een schoon huis. Het CDA wil dat deze ondersteuning toegankelijk is voor de mensen die het echt nodig hebben en dat er goede afspraken worden gemaakt met zorgaanbieders zodat inwoners ook daadwerkelijk een schoon huis hebben als er is schoongemaakt.

De mogelijkheid tot woningaanpassingen is onderdeel van de maatschappelijke ondersteuning. Een laagdrempelige lening voor ouderen zodat ze aanpassingen aan hun woning kunnen financieren. Wij gaan afspraken maken met zorgorganisaties over maatwerk bij de thuiszorg, wanneer een algemene voorziening niet toereikend is. We willen ook in de zorg de mogelijkheid instellen dat inwoners met een 'recht om uit te dagen' voorstellen doen om zelf de zorg in hun omgeving te organiseren als alternatief voor zorg die wordt aangeboden door de gemeente.

Het CDA wil dat zorg snel, persoonlijk en op maat wordt geleverd.

Het CDA wil dat mensen voor zorg en ondersteuning bij één contactpersoon terecht kunnen.

Het CDA wil dat er geen wachtlijsten mogen zijn voor het verkrijgen van zorg en ondersteuning.

1.27 Vechtscheiding (zie jeugdzorg)

Helaas gaat het niet in ieder gezin goed. Bij veel kinderen is dit een ingrijpende gebeurtenis. Dit uit zich vaak in minder presteren op school, agressief gedrag en gevoeligheid voor depressiviteit. Het is belangrijk om in een vroeg stadium oog van een vechtscheiding oog te hebben voor het welzijn van de kinderen en hier maatwerk in te leveren..

1.28 Veiligheid (zie ook Buurt Bestuurt)

Veiligheid is een basisbehoefte in een sterke samenleving, waarin mensen zich thuis en geborgen voelen en waar bezittingen veilig zijn. Een veilige gemeente vraagt om stevige maatregelen, maar ook om een actieve houding en betrokkenheid van inwoners bij een veilige en leefbare woonomgeving. Het melden van onveilige situaties en de buurt WhatsApp groepen zijn daarin enorm belangrijk en moet ook breed worden gecommuniceerd vanuit de gemeente in samenwerking met politie. Vanwege het lokale belang blijft de rol van de burgemeester bij het bepalen van de speerpunten van de politie op het gebied van openbare orde en veiligheid onverminderd belangrijk. Veiligheid is een fundamenteel recht van ieder mens. Mensen zelf vormen de basis voor veiligheid en leefbaarheid. Een actieve houding en betrokkenheid van inwoners bij een veilige en leefbare woonomgeving is daarom belangrijk. Dit gaat niet zonder sociale samenhang en het elkaar kunnen aanspreken op (kleine) misstanden. Inwoners, politie en gemeente gaan meer met elkaar in gesprek over de veiligheid in de buurten. Belangrijk is dat de gemeente actief informeert en de inwoners mee laat denken en werken aan het oplossen van veiligheidsvraagstukken in de buurt. De gemeente attendeert bewoners op buurtwachten, buurtpreventieteams of de inzet van sociale media (buurtapps) om het veiligheidsgevoel te vergroten. De gemeente is het eerste aanspreekpunt voor bewoners die vragen hebben over het opzetten van een buurtpreventieteam. Wij vinden de rol van de wijkagent erg belangrijk. Wijkagenten moeten als ogen en oren van de buurt ook daadwerkelijk aanwezig zijn in de buurt. De wijkagent is een eerste aanspreekpunt voor melding van kleine criminaliteit, overlast en vandalisme.

1.29 Verwarde personen

De problematiek rondom verwarde personen wordt steeds groter. De gemeente wordt hiervoor verantwoordelijk. Er moet in elke regio daarom 24-uursopvang beschikbaar zijn. Gemeenten moeten hier zorg voor dragen. Samen met politie, GGZ en woningcorporaties.

Het CDA wil dat de gemeente in haar zorgbeleid extra aandacht heeft voor verwarde en dementerende personen.

1.30 Vitaliteitstest (zie ook ouderen en sport)

Gezondheid is belangrijk en een groot goed. Het CDA wil dat ouderen zelfstandiger ouder kunnen worden. Om ouderen bekend te maken met sport en beweegmogelijkheden in onze stad willen wij alle inwoners van 60 jaar en ouder uitnodigen deel te nemen aan een jaarlijkse vitaliteitstest. Dit in samenwerking met welzijnsorganisaties, buurtsportcoaches, lokale zorgaanbieders en beweegaanbieders. Doel van de vitaliteitstest is dat inwoners inzicht krijgen in hoe vitaal ze zijn en om ze te laten kennismaken met lokale beweegaanbieders. Gemeente Neder Betuwe en Rotterdam hebben hier reeds positieve ervaringen mee opgedaan.

Het CDA wil dat de gemeente in samenwerking met partners jaarlijks een vitaliteitstest voor 60+ers gaat uitvoeren.

1.31 Vrijwilligers (zie ook verenigingen, mantelzorg, sport)

Vrijwilligers vormen een onmisbare schakel in de leefbaarheid van onze stad. De gemeente kan veel doen om dit vrijwilligerswerk leuker en vooral ook makkelijker te maken. Dit door bijvoorbeeld de regels voor onkostenvergoedingen te versoepelen, de administratieve lasten te verminderen en trage procedures te voorkomen.

Het CDA wil dat de gemeente vrijwilligerswerk beter waardeert en het organiseren van activiteiten makkelijker maakt.

Het CDA wil dat de gemeente samen met verenigingen kijkt naar de mogelijkheid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een zinvolle besteding te geven wat ook de verenigingen ten goede komt

Het CDA wil dat de gemeente open staat voor initiatieven (door inwoners, verenigingen, kerken, moskeeën en ondernemers) uit de stad en zorgt voor ondersteuning, verbinding en samenhang bij het verwezenlijken daarvan.

Het CDA wil dat de gemeente in alle wijken aan de slag gaat met de aanpak 'De Buurt Bestuurt', om daarmee de zeggenschap over de eigen buurt te vergroten.

1.32 Welzijn en zorginstellingen (> zie ook eenzaamheid en sport)

Omdat er zeer veel verschillende organisaties werkzaam zijn op het terrein van welzijn en zorg is integraal werken belangrijk. Een zorgprobleem kan immers verschillende oorzaken hebben: door gebrek aan werk, financiële problemen of eenzaamheid. Mensen moeten niet gehinderd worden door de uiteenlopende zorgsystemen waar verschillende partijen verantwoordelijk zijn. De gemeente moet de regie nemen voor de samenwerking van professionals, waaronder de zorgverzekeraars, om een integrale aanpak in de buurt mogelijk te maken. Bij een integrale aanpak waarborgt de gemeente goede bereikbaarheid en snelle doorschakeling waar nodig (24- uursbereikbaarheid, korte lijnen naar huisartsen en zorgorganisaties). Welzijns- en zorginstellingen zijn voor het CDA belangrijke partners om onze jongeren de juiste hulp en ondersteuning op het juiste moment te geven. Wij vinden het onwenselijk dat de gemeente op de stoel van de zorgprofessional gaat zitten. Het is daarbij belangrijk dat de gemeente een financieringsvorm hanteert die dit partnerschap ondersteunt. Daarbij dreigen veel jongeren 'tussen wal en schip te vallen' als ze 18 worden. Het CDA vindt het belangrijk dat de gemeente oog heeft voor deze situatie en hier een gerichte aanpak op ontwikkeld. Maak instellingen met lokale toegangen tot zorg en welzijn samen verantwoordelijk voor het opstellen van een individueel 'zorgplan' voor het moment dat een jongere meerderjarig wordt en daardoor niet meer onder de jeugdzorg valt.

1.33 (passend) Woonruimte (zie ook zelfredzaamheid en thuiszorg)

Het CDA wil het mogelijk maken dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen, maar wel op een veilige manier. Met woningcorporaties heeft de gemeente gerichte prestatieafspraken gemaakt over de hoeveelheid en de kwaliteit van het woningaanbod. Wonen en zorg voor een gehandicapt kind of familie in de directe woonomgeving vindt het CDA gewenst. Hiervoor kan de gemeente vergunningen voor flexibele bouwconcepten met een bepaalde duur afgeven, waarna de opstal, als de zorgtaak is beëindigd, wordt verwijderd. Ook voor mensen met een ernstig psychische aandoening of ouderen is het van belang dat er voldoende passende woonruimte met zorg dichtbij aanwezig is.

Het CDA wil voor mensen met zorgbehoefte dat procedures voor het aanvragen van passende zorg zo eenvoudig mogelijk zijn.

1.34 Zelfredzaamheid (zie ook thuiszorg)

Zorg heb je nodig als je ziek bent of leeft met een handicap of beperking. De meeste mensen die zorg nodig hebben willen dit zo goed en lang mogelijk in hun eigen omgeving organiseren. Wij willen deze zorg dicht bij huis versterken en beter organiseren, zodat de professionele zorg en ondersteuning beter aansluiten bij de keuzes van mensen. Zodat zij zo lang als mogelijk is regie over hun eigen leven kunnen houden. Innovatie en nieuwe medische inzichten kunnen daarbij helpen en het persoonsgebonden budget kan een belangrijk instrument zijn om die zorg naar eigen wens in te richten. Wij ondersteunen initiatieven, waarbij buurten, verenigingen, bedrijven, kerken, moskeeën etc. met elkaar alledaagse zorg voor ouderen en zieken in hun eigen omgeving organiseren.

Het CDA wil voor ouderen dat deze groeiende groep zelfstandig oud(er) kan worden en toegang blijft houden tot benodigde voorzieningen.

1.35 Zorgverlening (zie ook thuiszorg en zelfredzaamheid)

Rijksgegeld voor de zorg gaat naar de zorg. Het CDA staat voor zorg voor iedereen die dat nodig heeft. Waar mogelijk organiseert de gemeente een vangnet voor mensen met een smalle beurs, en voert ze waar mogelijk gericht beleid om de eigen bijdragen naar draagkracht te heffen. Mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben moeten hier ook gebruik van kunnen maken. Hierbij is het belangrijk dat zij snel en goed worden geholpen, niet van het kastje naar de muur worden gestuurd, de zorg persoonlijk is en er wordt gewerkt met het principe 1 gezin, 1 plan en 1 hulpverlener. Waar het CDA in een motie ook toe opgeroepen heeft is dat inwoners de ruimte hebben om zelf met ideeën te komen of om een 'second opinion' te vragen.

Het CDA is om een groot voorstander van persoonsvolgende bekostiging. Zorgfinanciering die de mens centraal stelt dus, zoals het persoonsgebonden budget (PGB) of een vouchersysteem waarmee zorg kan worden ingekocht wanneer een persoon daarvoor kiest. Zo beschermen we de menselijke maat in de zorg. Het persoonsvolgend budget (PGB) is een geschikt middel om mensen zelf hun zorg in te laten richten. Hierdoor kan professionele zorg dicht bij huis worden geregeld. Wel is het van belang om de kwaliteit te blijven garanderen. De gemeente is eindverantwoordelijk dat het budget wordt besteed bij deskundige zorgverleners. Misbruik van het PGB komt helaas voor. De gemeente moet dit actief tegengegaan. Achteraf moeten mensen natuurlijk verantwoording afleggen om fraude tegen te gaan.

Door de veelvoud van (gemeentelijke) formulieren en procedures zien mensen vaak door de bomen het 'sociale bos' niet meer. Ook de toegankelijkheid van gemeentelijke informatie op de website en folders heeft extra aandacht nodig. De gemeente zorgt voor beperkte procedures en subsidies om families en buurten te helpen. Dat geldt ook de verantwoording

door zorgorganisaties. Samen met de formulierenbrigade worden regels verzameld die geschrapt kunnen worden en formulieren die eenvoudiger gemaakt kunnen worden. Wij willen ervoor waken dat we in de gemeente allerlei nieuwe regels gaan vastleggen die maatschappelijke problemen niet écht gaan oplossen.

Het CDA wil dat zorg snel, persoonlijk en op maat wordt geleverd.

Het CDA wil dat mensen voor zorg en ondersteuning bij één contactpersoon terecht kunnen.

Het CDA wil dat er geen wachtlijsten mogen zijn voor het verkrijgen van zorg en ondersteuning.

Het CDA wil dat de gemeente in haar zorgbeleid extra aandacht heeft voor verwarde en dementerende personen.

2. Onderbouwing van onze ideeën voor een **Ondernemende stad**

Onderwerpen staan gerangschikt in alfabetische volgorde

2.1 Bedrijven/ bedrijfsleven (zie ook MKB en winkelgebieden)

Bedrijvigheid en ondernemerschap dragen bij aan de vitaliteit en de leefbaarheid van dorpen en steden. Mensen werken als werknemer of starten een eigen bedrijf. Het CDA kiest vanuit zijn uitgangspunt van rentmeesterschap nadrukkelijk voor het stimuleren van sociaal ondernemerschap, waarbij de winst van het bedrijf bijdraagt aan het geven van kansen aan mensen en aan duurzaam produceren. Voor het CDA zijn familiebedrijven en MKB-bedrijven de motoren waar de samenleving op draait.

2.2 Bestemmingsplan (zie ook vergunningen en omgevingswet)

In het kader van het toekomstbestendig maken van de economie is flexibiliteit belangrijk. De ondernemer moet meer ruimte krijgen om te ondernemen en te innoveren. Dat kan door het schrappen, aanpassen of flexibiliseren van regels in bijvoorbeeld het bestemmingsplan. Voor leegstaande panden wil het CDA dat er creatieve, nuttige en dynamische oplossingen worden bedacht door en voor vrijwilligers, ondernemers en andere initiatiefnemers. Daar gaan wij de blokkades voor uit de weg ruimen.

2.3 Binnenstad (zie winkelgebieden)

2.4 Burgerparticipatie (zie ook initiatievenloket)

Verwachtingsmanagement is essentieel voor het slagen van burgerparticipatie. We moeten daarbij transparant, duidelijk en eerlijk zijn over de (on)mogelijkheden. Voor elk onderwerp of project moet vooraf duidelijk zijn hoe inwoners betrokken (kunnen) worden. Het moet duidelijk zijn op welke terreinen participatie kan plaatsvinden, hoe ver de gemeente wil gaan met nieuwe invullingen van de lokale democratie, hoeveel ruimte inwoners daarbij krijgen en wat die ruimte inhoudt.

2.5 Cultuur

Het is belangrijk dat wij met elkaar proberen te bewaren wat voor onze geschiedenis, traditie en cultuur van waarde is. De overheid heeft daarin niet noodzakelijk het primaat, maar bewaakt de randvoorwaarden en ondersteunt maatschappelijke partners, zoals scholen en culturele instellingen. Wij vinden het van belang dat laagdrempelige voorzieningen voor het beoefenen van muziek en voor het lezen beschikbaar blijven, juist ook voor ouderen en mensen die minder gebruik maken van andere culturele voorzieningen. Het kunst- en cultuuraanbod is de laatste jaren stevig verankerd in de stad. Het CDA-Culemborg vindt het belangrijk dat de gemeente een gevarieerd aanbod blijft ondersteunen en hierin samenwerkt met Culemborgse bedrijven en tal van culturele instellingen en initiatieven die onze stad rijk is. Het CDA vindt het belangrijk om gericht te investeren in het bereiken van groepen als jongeren. Dit door samen te werken met (brede) scholen, sportverenigingen, culturele instellingen en/of Cultuurfonds. Het CDA zet zich daarnaast in voor behoud van de Fransche school in de binnenstad.

Het CDA wil dat de goede sportieve en culturele faciliteiten die Culemborg heeft op peil blijven.

Het CDA wil dat de Fransche school behouden blijft voor de binnenstad.

Het CDA wil dat het lokale jeugd sportfonds en jeugd cultuurfonds kunnen blijven rekenen op ondersteuning.

Het CDA wil dat er meer uitwisseling gaat plaatsvinden tussen buurt(panel)s, cultuur, sport en welzijn.

Het CDA wil dat sport- en cultuur faciliteiten voor iedereen toegankelijk zijn.

2.6 Dienstverlenende overheid

Het CDA verwacht van de gemeente een houding die er op gericht is om Culemborg zorgzaam, ondernemend en duurzaam te maken. Daarbij zal de gemeente zich steeds de vraag moeten stellen of zij ruimte aan de stad laat, zelf initiatief neemt of dat zij samenwerkt. Het oppakken van problemen is geen alleenrecht van de gemeente. In een zorgzame, ondernemende en duurzame samenleving nemen mensen met elkaar initiatieven om problemen op te pakken. Voor de ander, de buurt of het milieu. De gemeente moet daarbij dienstbaar en betrouwbaar zijn en ruimte bieden aan die initiatieven. Het is de politieke uitdaging die kracht(en) in de samenleving aan te boren en te benutten.

Een eerste fundament voor een krachtige en vitale samenleving is een vraag gestuurde houding van de zijde van de gemeente. Dat kan de gemeente op tal van manieren invullen. Het CDA staat voor een overheid die zo dicht mogelijk op de samenleving zit en de samenleving zo veel mogelijk ruimte geeft. Het oude principe dat de gemeente er voor de inwoners is en niet andersom moet weer volop gelden. Gemeente moet hierbij blijven ontwikkelen en door ontwikkelen van gebiedsgericht werken waardoor de gemeente en burgers dicht bij elkaar staan. Mensen in dezelfde straat moeten elkaar (weer) kennen en helpen als dat nodig is, bv door samen groen te gaan onderhouden/adopter (verenigingen etc.). Dit stimuleren via de buurtpanels, de gemeente faciliteert hierin. Gemeenten maken deel uit van een sterk veranderende samenleving, waarin de steeds verdere digitalisering van de informatievoorziening een van de belangrijkste ontwikkelingen is. De internettechnologie biedt kansen om te komen tot steeds meer op maat gesneden, persoonlijke online dienstverlening die goed, gemakkelijk en snel is. Kosten voor overheidsdiensten (leges) zijn in principe kostendekkend. Maar wij willen ze wel zo laag mogelijk houden.

2.7 De Fransche School (zie cultuur)

2.8 Horeca (> zie ook vergunningen en winkelgebieden)

Voor winkeliers en horecabedrijven worden de overlevingskansen groter als meer toeristen en recreanten de gemeente bezoeken. De regionale economie dient dan ook een belangrijk onderdeel te zijn bij het opstellen van een omgevingsvisie. Betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij het opstellen van deze omgevingsvisie vinden wij vanzelfsprekend.

2.9 Huiswerkbegeleiding (zie onderwijs en jongeren)

2.10 Initiatievenloket

Wij geloven in de kracht van de samenleving. Een overheid die initiatief laat bij de samenleving: inwoners, vrijwilligers, ondernemers, verenigingen en bedrijven. Voor ons begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Vertrouwen in elkaar staat centraal. Wij willen daarom dat inwoners en verenigingen het recht krijgen (Right to challenge) om de uitvoering van een collectieve voorziening van de overheid over te nemen. Dit kan om van alles gaan: het onderhoud van de groenvoorzieningen in de buurt, het beheer van sportvelden door de club of de zorg voor ouderen.

Wij willen dat de gemeente initiatieven van inwoners ruim baan geeft, soms door financiële ondersteuning en vaak door als gemeente los te durven laten in plaats van initiatieven over te nemen. Door samenwerking van vrijwilligers en gemeente wordt het geheel meer dan de som der delen. De gemeente moet vooral aansluiten bij bestaande initiatieven en waarderen waar inwoners al enthousiast over zijn. Wij willen voorkomen dat de gemeente participatie alleen als verplicht 'instrument' ziet en oplegt aan inwoners. Er moet een goede balans zijn tussen de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad en de betrokkenheid van inwoners. Juist ook als inwoners soms niet willen participeren. Voor ondersteuning van initiatieven is er een initiatievenloket wat is ontstaan vanuit een motie van het CDA. Naast meer 'praktische' ondersteuning is ook ondersteuning nodig bij het samenwerken rond initiatieven van inwoners. Dit is nieuw voor inwoners en gemeente en het CDA vindt het van belang dat we leren van processen die eerder zijn gelopen. Het CDA heeft o.a. bij de totstandkoming van het Cultuurfonds en het zwembad een initiatief nemende en trekkende rol vervuld in het evalueren van deze processen.

Het CDA wil dat de gemeente open staat voor initiatieven (door inwoners, verenigingen, kerken, moskeeën en ondernemers) uit de stad en zorgt voor ondersteuning, verbinding en samenhang bij het verwezenlijken daarvan. Zo kan de gemeente bijvoorbeeld op de openingspagina van haar website een stadsagenda per wijk vermelden.

2.11 Kerken en moskeeën (zie ook geloofsgemeenschappen, verenigingen)

Naast in de eerste plaats de familie en het gezin ziet het CDA ook een bijzondere verantwoordelijkheid voor scholen, kerken, moskeeën, vrijwilligersorganisaties en sportverenigingen. Samen maken wij dé stad. Bij de ontwikkeling van beleid voor het sociaal domein is het erg belangrijk dat gemeente de kennis en ervaring die binnen de geloofsgemeenschappen is benut, maar ook kijkt waar gemeente en geloofsgemeenschappen elkaar kunnen versterken. Kerkelijke werkers bezitten veel ervaring en wijsheid op gebied van gezinsproblematiek, verslaving etc. In geloofsgemeenschappen leren jonge mensen belangrijke waarden als naastenliefde, tolerantie en respect.

2.12 MKB (zie ook ondernemerschap)

Voor het CDA zijn familiebedrijven en MKB-bedrijven de motoren waar de samenleving op draait. Waardering voor het MBK is dan ook op zijn plaats. Veel Nederlanders zijn werkzaam in het midden- en kleinbedrijf (MKB), dat goeddeels afhankelijk is van lokale en regionale keuzes en ontwikkelingen. Lokale ondernemers maken zelf de belangrijkste keuzes. Maar de gemeente kan wel allerlei randvoorwaarden scheppen voor een florerende lokale economie en bedrijven ondersteunen.

2.13 Ondernemerschap (Zie ook ondernemersvisie 2025)

Het CDA waardeert ondernemerschap en wil dat waar mogelijk in de verschillende bedrijfsfasen stimuleren, vooral rondom de huisvesting. Daarnaast is kennisdelen erg belangrijk. Startende jonge ondernemers wisselen graag kennis uit, en delen voorzieningen. Dit om kosten te drukken, contacten te onderhouden en aanvullende diensten te kunnen verlenen. Wij willen hen ondersteunen en ondernemers stimuleren om te groeien. Gebruik leegstaande winkels, bedrijfsgebouwen of overheids panden om startende en kleine ondernemers te huisvesten.

2.14 Ondernemers visie 2025

Culemborg heeft de potentie hét creatieve en innovatieve middelpunt van de regio te worden. Wij delen de ambitie van het Culemborgse bedrijfsleven. Wij willen dat Culemborg deze kans in de komende collegeperiode samen met het bedrijfsleven verder gaat ontwikkelen.

Het CDA wil voor het bedrijfsleven dat de gemeente een betrouwbare en actieve partner is. Een partner die samen met het bedrijfsleven wil werken aan de positionering van een aantrekkelijke ondernemersstad. Daarom wil het CDA samen met ondernemers(verenigingen) werk maken van de aandachtspunten uit de ondernemersvisie 2025.

2.15 OZB (zie verenigingen)

2.16 Parkeren

Het CDA wil in de stad overal dezelfde parkeertarieven. Daarnaast wil het CDA voor de winkels in de binnenstad inzetten op bevoorrading middels een overslagpunt buiten het centrum. Dit met elektrische wagens om de goederen naar hun bestemming te brengen. In de tussentijd moet er in de ochtend ruimte zijn voor ondernemers voor bevoorrading via zogenaamde venstertijden. Zo kan de binnenstad in de middag vrij zijn van gemotoriseerd verkeer en is er rust voor winkelen en ontspanning.

Het CDA wil dat de gemeente inzet op bevoorrading van winkels (met elektrisch vervoer) middels een overslagpunt buiten het centrum.

2.17 Regeldruk

Het CDA wil dat de kracht van de samenleving zelf meer tot zijn recht komt. Een sterke samenleving kan zonder overbodige regels, maar laat volop ruimte aan burgers om eigen keuzes te maken en met elkaar problemen op te lossen. Dat betekent minder regels van bovenaf en meer zeggenschap voor inwoners zelf. Bij het verminderen van regels is van belang dat het lokaal bestuur vertrouwen aan inwoners durft te geven, bereid is tot 'loslaten' en aansluiting zoekt bij maatschappelijke initiatieven.

Het CDA wil dat regels en vergunningen worden verminderd! Waar mogelijk kan bij initiatieven worden volstaan met algemene regels of met een melding. Als er toch een vergunning vereist is, dan wordt bezien of deze doorlopend kan zijn, zodat die niet periodiek verlengd hoeft te worden.

2.18 Regio(nale samenwerking)

Omdat mensen zich over gemeentegrenzen heen bewegen moeten gemeenten in de regio meer de handen ineen slaan. Samenwerken maakt sterk en trekt investeerders aan. De regionale economie dient een belangrijk onderdeel te zijn bij het opstellen van een omgevingsvisie. Door de overheveling van taken van het Rijk en de Provincie naar de gemeenten is en gaat de gemeente steeds meer taken uitvoeren. Om kwalitatief goede dienstverlening aan haar inwoners te blijven bieden is samenwerking met andere gemeenten essentieel. Hierbij vindt het CDA het belangrijk dat dienstverlening zo dichtbij en laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden.

2.19 Samenwerking (zie ook initiatievenloket)

Het CDA is dé partij van de samenleving, het is als geen ander in staat de balans te vinden tussen individuele verantwoordelijkheid en solidariteit. Inwoners, vrijwilligers, lokale ondernemers, verenigingen en geloofsgemeenschappen hebben vaak waardevolle ideeën over de zorg voor elkaar. Daarom is een vast contact met deze organisaties van belang. Het CDA gelooft dat de samenleving en niet de overheid centraal moet staan. Dat vraagt van onze gemeente een actieve houding om de samenleving krachtig en vitaal te maken. De gemeente is allereerst een ondersteuner van de eigen initiatieven en voorkeuren van mensen. In een betrokken samenleving nemen mensen met elkaar initiatieven om

problemen op te pakken. De gemeentelijke overheid moet daarbij dienstbaar en betrouwbaar zijn en ruimte bieden aan die initiatieven. Ook als daarvoor eigen regels moeten wijken. In een steeds complexer wordende samenleving kunnen problemen alleen worden opgelost door samenwerking.

2.20 Sport en bewegen (zie ook sportvoorzieningen)

Iedereen moet de mogelijkheid hebben om te kunnen sporten. Bewegen is heel belangrijk, als ontspanning en als voorwaarde voor gezond leven. Het CDA vindt het belangrijk dat inwoners bekend zijn met de veelzijdigheid van sportmogelijkheden die de stad hen biedt. Sport is een geweldig middel om elkaar te ontmoeten en ook nog eens gezond bezig te zijn. Sport speelt daarnaast een belangrijke rol bij het overbrengen van waarden en vaardigheden die in het gewone leven onmisbaar zijn, zoals teambelang en respect voor de ander.

Het CDA wil dat de gemeente ambieert samen met de sportverenigingen sportgemeente van het jaar te worden.

Het CDA wil dat samen met sportverenigingen en inwoners wordt onderzocht of de openbare ruimten rondom sportpark Terweijde en het sportpark van Focus'07 kunnen worden ingericht als "beweegparken".

Het CDA wil dat er meer uitwisseling gaat plaatsvinden tussen buurt(panels), cultuur, sport en welzijn.

2.21 Sportvoorzieningen (zie ook sport en bewegen)

Het sportaccommodatiebeleid is de basis van het gemeentelijk sportbeleid. Het is belangrijk om goede randvoorwaarden te creëren binnen de gemeente om sporten en bewegen zo optimaal mogelijk te maken. Wij willen daarbij rekening houden met de verschuiving van verenigingssporten naar individuele sporten in de openbare ruimte, zoals wandelen, fietsen en hardlopen. Het CDA vindt het belangrijk dat inwoners bekend zijn met de veelzijdigheid van sportmogelijkheden, weten hoe gezond het is, en waardering hebben voor de bijdrage die sport levert aan samenwerking, het welzijn van mensen en de leefbaarheid in de dorpen. Wij vinden het belangrijk dat sportfaciliteiten ook letterlijk goed toegankelijk moeten zijn voor mensen met een beperking. Wij willen vrijwilligers ondersteunen door bij nieuwbouw of een verbouwing te zoeken naar combinatiemogelijkheden van sportclubs (sportnetwerken) en zoeken naar combinaties tussen sport, cultuur, onderwijs en duurzaamheid.

Wij zien sport breder dan alleen bewegen. Naast sport en bewegen is gezonde voeding een belangrijke pijler in de preventieve gezondheidszorg. Gezonde voeding draagt bij aan het voorkomen van obesitas. De gemeente kan hier een bijdrage aan leveren door het promoten van gezonde (sport)kantines.

Het is een lokale verantwoordelijkheid om de openbare ruimte 'beweegvriendelijk' in te richten. Hiermee draagt de gemeente bij aan het verlagen van de drempel om voldoende te bewegen en zo lang als mogelijk fit en vitaal te blijven. Fietssnelwegen nodigen uit om langere afstanden af te leggen en recreatief eerder op de fiets te stappen. Wij zien kansen voor meer openbare sportlocaties, zoals buitenfitness en bewegingstuinen. Dit geeft inwoners de kans om gratis én buiten te sporten.

Het CDA wil dat de goede sportieve en culturele faciliteiten die Culemborg heeft op peil blijven.

Het CDA wil dat sport- en cultuur faciliteiten voor iedereen toegankelijk zijn.

Het CDA wil dat geld wordt vrijgemaakt voor de noodzakelijke vervanging van de velden voor hockey en voetbalverenigingen.

Het CDA wil dat samen met sportverenigingen en inwoners wordt onderzocht of de openbare ruimten rondom sportpark Terweijde en het sportpark van Focus'07 kunnen worden ingericht als "beweegparken".

2.22 (maatschappelijke) Stages

Om te voorkomen dat deze jongeren overlast veroorzaken of zelfs crimineel gedrag gaan vertonen is het goed om met scholen en bedrijfsleven te zoeken naar mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding en voldoende stages en werkgelegenheid.

2.23 Uitkeringsfraude

Jaarlijks vinden er in Nederland tienduizenden gevallen van uitkeringsfraude plaats. Dat is niet eerlijk ten opzichte van alle mensen die zich wel aan de regels houden en zij die met de premies de uitkeringen bij elkaar sparen. Fraude is diefstal van de gemeenschap.

2.24 Vakonderwijs

Onderwijs is de basis en leidend voor duurzame ontwikkelingen in de (kennis)economie. Nederland is steeds meer een kennisland. Om dit zo te houden, verder te ontwikkelen en te exporteren is het broodnodig dat ondernemers, onderwijs en overheid met elkaar optrekken. De gemeente is daarbij vooral aanjager en intermediair. Daarnaast wil het CDA zich ervoor inzetten dat nabij bedrijven(terreinen) ruimtes beschikbaar komen voor stageplaatsen en/of door ontwikkelmogelijkheden voor bestaand ambachtelijk personeel. Een gildestructuur geeft economische voordelen voor bedrijven (meesters) én leerlingen (gezellen). Ook hier kan de gemeente een stimulerende en verbindende rol spelen.

2.25 Verenigingen en organisaties (> zie ook vrijwilligers, vergunningen, sport, kerken en cultuur)

Verenigingen met al hun vrijwilligers zijn het cement van de samenleving. Daar leren jongeren samen te werken, om te gaan met teleurstellingen, respect te hebben voor gezag en verantwoordelijkheid voor de vereniging. Het CDA wil voor verenigingen en organisaties dat regels en vergunningen worden verminderd. Waar mogelijk kan bij initiatieven worden volstaan met algemene regels of met een melding. Als er toch een vergunning vereist is, dan wordt bezien of deze doorlopend kan zijn, zodat die niet periodiek verlengd hoeft te worden

Vrijwilligers, mensen die zich met hart en ziel inzetten voor een ander, vormen een onmisbare schakel in de binding en leefbaarheid van onze wijken en buurten. We zien steeds vaker dat vrijwilligers(organisaties) publieke taken overnemen en nieuwe vormen bedenken van dienstverlening voor hun gemeenschap. Deze positieve ontwikkeling verdient ondersteuning door onnodige regels te schrappen. De gemeente kan veel doen om vrijwilligerswerk makkelijker en leuker te maken. Wij willen kritisch kijken naar de vergunningverlening: is het vereisen van bepaalde vergunningen wel echt nodig? Wij streven naar een goede verhouding tussen de noodzakelijke veiligheidseisen en het verminderen van de hoge regeldruk voor organisatoren. Daarbij bepleiten wij in het bijzonder het soepel omgaan met evenementenvergunningen daar waar vrijwilligers- en verenigingsactiviteiten in het verlengde liggen van alledaagse (vergunningsvrije) activiteiten, zoals bijvoorbeeld bij een concert of tentoonstelling in een kerk.

Het CDA wil regels en vergunningen worden verminderd! Waar mogelijk kan bij initiatieven worden volstaan met algemene regels of met een melding. Als er toch een vergunning vereist is, dan wordt bezien of deze doorlopend kan zijn, zodat die niet periodiek verlengd hoeft te worden.

Het CDA wil dat de gemeente vrijwilligerswerk beter waardeert en het organiseren van activiteiten makkelijker maakt.

Het CDA wil dat de gemeente samen met verenigingen kijkt naar de mogelijkheid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een zinvolle besteding te geven wat ook de verenigingen ten goede komt.

2.26 Verenigingsgebouwen

Betaalbare en duurzame verenigingsgebouwen. Voor veel verenigingen zijn de lasten van hun accommodatie een belangrijke kostenpost. Tegelijkertijd is een goed gebouw voor de (sport)vereniging van groot belang voor het goed functioneren. Wij willen de vrijwilligers meer verantwoordelijkheid én beslissingsbevoegdheid geven en ruimte voor innovatie. Er zijn veel kansen voor het verduurzamen van complexen. Dat kan een goede manier zijn om de energiekosten te drukken. Wij vinden dat verenigingsgebouwen vrijgesteld moeten worden van de OZB. Ook willen wij verenigingen hulp bieden bij het in kaart brengen van rendabele duurzaamheidsinvesteringen. Wij willen de verenigingen stimuleren (bijvoorbeeld met extra subsidie) gebruik te maken van hun 'Recht om uit te dagen' op het gebied van onderhoud van sportgebouwen- en velden. Dit kan ook deels door de zelfwerkzaamheid te belonen.

Het CDA wil dat verenigingsgebouwen voor sport en cultuur vrijgesteld worden van de OZB.

Het CDA wil dat zij een beroep kunnen doen op het duurzaamheidsfonds. Er zijn veel ideeën en initiatieven die leiden tot besparing en verduurzaming!

2.27 Vergunningenbeleid (zie ook verenigingen, horeca)

Het CDA wil dat regels en vergunningen worden verminderd. Wij willen een gerichte aanpak van overbodige vergunningen. Waar mogelijk wil het CDA inzetten op algemene regels of meldingsplicht in plaats van vergunningen. Als vergunningen nodig blijken, dan kiezen wij voor doorlopende vergunningen die niet jaarlijks hoeven te worden verlengd.

Het CDA wil dat regels en vergunningen worden verminderd! Waar mogelijk kan bij initiatieven worden volstaan met algemene regels of met een melding. Als er toch een vergunning vereist is, dan wordt bezien of deze doorlopend kan zijn, zodat die niet periodiek verlengd hoeft te worden.

2.28 Werk en Participatie

Iedereen doet mee en mag zijn of haar talent inzetten. Wie geen betaald werk verricht, kan op andere manieren een maatschappelijke bijdrage leveren. Wij willen stimuleren dat, als mensen daartoe in staat zijn, mensen in een uitkeringssituatie een tegenprestatie leveren.

2.29 Werkgelegenheid (> zie ook bijstand)

Culemborg kent een hoger aantal werklozen dan het landelijk gemiddelde. De gemeente heeft (beperkte) mogelijkheden om structurele werkgelegenheid te bevorderen. De gemeente geeft ruimte en voorrang aan bedrijven met veel werkgelegenheid. Werklozen die zelfstandig ondernemer willen zijn worden gestimuleerd. Particuliere programma's kunnen daarbij helpen. Kosten die hiervoor gemaakt worden kunnen opgebracht worden uit het re-integratie budget, of - achteraf - uit bespaarde uitkeringen. Wij zetten in op duurzaam werk, tijdelijke arbeidsplaatsen moeten altijd perspectief bieden op een vervolg. Binnen de regels willen wij zoeken meer flexibiliteit. Iemand die een tijdelijke werkervaringsplek had moet nu nog daarna weer opnieuw bijstand aanvragen. Van die rompslomp moeten we af, dit stimuleert werken niet. De regelingen waarop werkgevers een beroep kunnen doen wanneer

zij mensen met een arbeidsbeperking in dienst nemen - loonkostensubsidie of loondispensatie - willen wij versterken en vereenvoudigen. Hierin moet de gemeente het goede voorbeeld geven.

2.30 Winkelgebieden (zie ook ondernemerschap, regio, bestemmingsplan en omgevingswet)

Voor winkeliers en horecabedrijven worden de overlevingskansen groter als meer toeristen en recreanten de gemeente bezoeken. De regionale economie dient dan ook een belangrijk onderdeel

te zijn bij het opstellen van een omgevingsvisie. Betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij het opstellen van deze omgevingsvisie vinden wij vanzelfsprekend.

De detailhandel verandert momenteel sterk en dat vraagt om een antwoord op regionaal niveau. Voor de vitaliteit en aantrekkelijkheid van winkelgebieden en de binnenstad is het nodig dat de bewoners en bezoekers passende belevingen aangeboden kunnen worden. Daarvoor is ruimte nodig, zowel fysiek als in de regelgeving. Het CDA zet in op winkelgebieden waarin ondernemers volop mogen experimenteren om de consument belevingen en ervaringen aan te kunnen bieden. Een centrum waar mensen elkaar ontmoeten en samen iets kunnen beleven. Het CDA is van mening dat detailhandel op meerdere plekken in de stad versterkend werkt voor de lokale economie. Brancheervaging en -vermenging zijn goede experimenten, die vaak voor nieuwe bedrijvigheid, werkgelegenheid en levendigheid in de stad zorgen. Dit geldt ook of juist in het bijzonder voor bedrijven in het buitengebied.

Het CDA wil dat ruim baan wordt geboden aan vernieuwende ideeën, experimenten en bedrijfsconcepten. Dit bevordert de verscheidenheid van het winkelaanbod en gaat leegstand in de binnenstad en bedrijfspanden tegen.

2.31 Winkelbevoorrading (zie parkeren, winkelgebieden)

3. *Onderbouwing van onze ideeën voor een **Duurzame stad***

Onderwerpen staan gerangschikt in alfabetische volgorde

Algemeen:

Duurzaamheid is een breed begrip. Door het CDA wordt naar een goed evenwicht gezocht in groene energie, afvalrecycling, energiebewustzijn, maar ook een eerlijke economie en een duurzame arbeidsmarkt.

3.1 Afval- en recycling

De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen van afval. In de overeenkomst met de inzamelaar wordt gestreefd naar zo veel mogelijk recycling van afvalproducten. De reststroom die overblijft wordt bij voorkeur gebruikt om energie op te wekken.

3.2 Bereikbaarheid (zie ook verkeersveiligheid)

Het is belangrijk dat de openbare ruimte toegankelijk is voor iedereen, dus ook voor mensen die slecht ter been zijn of voor mensen met kleine kinderen. Daarnaast moeten voorzieningen als scholen en winkels veilig en goed bereikbaar zijn. Zo heeft het CDA zich de afgelopen periode hard gemaakt voor een veilige oversteek op de Zijderupsvlinderlaan. Zodat de Brede school west, sporthal Parijsch, Bon Vie en winkels veilig en goed te bereiken zijn.

Het CDA wil dat openbare ruimten goed toegankelijk zijn, hindernissen worden gesignaleerd en verholpen.

3.3 Buitengebied (zie ook groen)

3.4 Cultureel erfgoed (zie ook omgevingswet)

Cultureel erfgoed gaat over ons gezamenlijk verleden. Het CDA hecht in het bijzonder waarde aan religieus, agrarisch en cultureel erfgoed. Het behoud van dit culturele erfgoed is voor ons van groot belang om voor de komende generaties te bewaren en toegankelijk te maken. Onze gemeente moet in de komende raadsperiode als gevolg van de nieuw in te voeren Omgevingswet een omgevingsplan maken en daarin ook regels voor dit cultureel erfgoed opnemen.

3.5 Dijken (zie ook groen en verkeersveiligheid)

Voor het CDA is veiligheid op de Goilberdingerdijk en Beusichemerdijk door toenemend gebruik van auto's, motoren, fietsers en wandelaars een punt van zorg. Het CDA wil graag met bewoners en ervaringen uit andere gemeenten zoeken naar een oplossing om de dijken veiliger te maken en het harde rijden te beperken.

3.6 Draagvlak

Een duurzame toekomst vraagt om een forse investeringen in de economie en infrastructuur van onze stad. Daarom willen wij vooral aansluiten bij initiatieven van bewoners, instellingen en ondernemers, en hen de ruimte bieden. Om deze investeringen te kunnen verantwoorden is draagvlak onder inwoners van cruciaal belang.

Het CDA wil dat de gemeente inzet op een heldere communicatie rondom verduurzaming en de veranderingen in de energievoorziening. Het is belangrijk dat iedereen bij dit proces meegenomen wordt.

Het CDA wil dat de gemeente bij invulling van duurzaamheidsdoelstellingen kiest voor breed gedragen oplossingen.

3.7 Duurzaam inkoopbeleid

De gemeente heeft zelf een belangrijke voorbeeldfunctie als het gaat om duurzaam inkoopbeleid. Het CDA heeft zich de afgelopen periode hard gemaakt om 100% duurzaam in te kopen.

Het CDA wil dat duurzaamheid in alle beleidsterreinen een plaats krijgt en betrokken wordt.

Het CDA wil dat de gemeente via o.a. duurzaam inkoopbeleid het goede voorbeeld geeft.

3.8 Energiecorporatie (zie energie neutrale gemeente)

3.9 Eerlijke economie

Het CDA streeft naar een eerlijke economie. In een eerlijke economie houden we rekening met de andere taken die mensen naast hun werk in het leven hebben, zoals vrijwilligerswerk, mantelzorg of andere zorgtaken. Wij willen goed zorgen voor wat van waarde is, de lokale economie stimuleren en een de werkgelegenheid laten groeien. Gemeenten kunnen beperkte, maar belangrijke delen van de economie beïnvloeden.

Het CDA wil voor zijn inwoners dat de lusten en lasten van het klimaatbeleid eerlijk worden verdeeld.

3.10 Energie neutrale gemeente (zie ook rentmeesterschap en draagvlak)

De energieopgave is één van de belangrijkste opgaven waar we voor staan. Samen met andere partijen namen wij begin 2017 het initiatief voor het organiseren van een klimaatop. In het najaar van 2017 stelde de gemeenteraad haar duurzaamheidsdoelen (als gemeente energieneutraal in 2040) vast. Deze doelen laten zien dat wij als gemeente flink aan de slag moeten met energiebesparing, zon en wind. Om gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren wil het CDA inzetten op integrale benadering van vraagstukken met een maximaal draagvlak onder inwoners.

Het CDA zal er in de komende raadsperiode op toezien dat het begrip duurzaamheid een concrete invulling gaat krijgen. Wij kunnen dit niet langer voor ons uit schuiven. We staan voor belangrijke keuzes (ten aanzien van de energietransitie, grondstofgebruik, verloedering van ons leefmilieu; schone lucht etc.) Het gevaar bestaat dat door de hoeveelheid van zaken die op ons afkomt de importantie van echte duurzame onderwerpen afneemt. Dat mag ons niet gebeuren. Om invulling te geven aan duurzaamheidsdoelstellingen is iedereen nodig. Activiteiten die door organisaties worden opgepakt verdienen waardering. Als voorbeeld noemt het CDA de inspanning van de Raad van Kerken. Zij haalde eerder Marjan Minnesma van de stichting Urgenda naar Culemborg. Mw. Minnesma liet betrokken Culemborgers niet alleen zien wat de impact is van de klimaatverandering, maar óók dat het haalbaar is er iets aan te doen!

Nederland loopt ver achter op de doelstellingen voor duurzame energie en behoort tot de hekkensluiters in de EU. Fossiele brandstoffen zoals aardolie, aardgas en kolen zorgen nu nog voor ongeveer 95 procent van ons energieverbruik. Maar 5 procent van het energieverbruik wordt opgewekt met hernieuwbare, duurzame energie. Een probleem dat op lokaal niveau opgelost moet worden. 'De wereld mooier achterlaten dan dat we haar aantreffen', ofwel goed 'rentmeesterschap' vormt de kern van de CDA-visie op energietransitie. Het CDA is van oudsher de partij van het maatschappelijk initiatief en het zo laag mogelijk in de samenleving neerleggen van verantwoordelijkheden. Ook op het gebied van energietransitie is lokaal maatwerk de sleutel. De meerwaarde vanuit het CDA-gedachtegoed is om vanuit de samenleving zelf – via gedrag, houding en acceptatie - de energietransitie te bewerkstelligen, in plaats van bovenaf aan de samenleving op te leggen. Door de verantwoordelijkheid en uitvoering zo laag mogelijk in de samenleving terug te leggen, kan er draagvlak worden gevonden. Dit willen wij nadrukkelijk samen oppakken met de provincies en waterschappen om in de regio de verbindingen met de inwoners en het bedrijfsleven te leggen. Wij willen het ontstaan van een regionale energiecoöperatie stimuleren. In het Omgevingsvisie willen wij in samenwerking met betrokken partijen waaronder de netbeheerder en woningcorporaties voorwaarden kunnen stellen aan de keuze voor de toekomstige energie infrastructuur.

Het CDA wil samen met alle betrokkenen gewerkt wordt aan een gemeente die in 2040 energieneutraal moet zijn.

Het CDA wil dat de gemeente het ontstaan van een (regionale) energiecoöperatie zal stimuleren.

Het CDA wil dat de gemeente bij invulling van duurzaamheidsdoelstellingen kiest voor breed gedragen oplossingen.

Het CDA wil dat de gemeente inzet op een heldere communicatie rondom verduurzaming en de veranderingen in de energievoorziening. Het is belangrijk dat iedereen bij dit proces meegenomen wordt.

Het CDA wil dat duurzaamheid in alle beleidsterreinen een plaats krijgt en betrokken wordt.

3.11 Fietspaden (zie slimme mobiliteit)

3.12 (Gezonde) gemeentefinanciën

We hebben de overtuiging dat we duurzaam moeten omgaan met de financiële middelen die voorhanden zijn. Uitgangspunten voor het financieel beleid van het CDA zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en gematigde lokale lasten. Voor het CDA is het belangrijk dat de lasten en lusten voor de energietransitie eerlijk worden verdeeld. Het kan niet zo zijn dat de rekening eenzijdig bij huishoudens wordt neergelegd.

Het grootste deel van de gemeentebegroting bestaat uit geld via de Rijksoverheid. Slechts een beperkt aandeel komt uit lokale heffingen en belastingen. In beide gevallen is er sprake van belastinggeld, opgebracht door de inwoners van de gemeente. We hebben de overtuiging dat we duurzaam moeten omgaan met de financiële middelen die voorhanden zijn.

Het CDA wil dat gemeente zorgvuldig, spaarzaam en transparant blijft als het om de gemeentefinanciën gaat.

Het CDA wil voor zijn inwoners dat de lusten en lasten van het klimaatbeleid eerlijk worden verdeeld.

3.13 Groen (zie ook sport)

Culemborg is een prachtige gemeente met veel groen. Veel groen in de verschillende wijken, maar ook in de Plantage, het buitengebied, de Zump en de Redichemse waard. Het CDA heeft zich de afgelopen periode actief ingezet om de natuur-, landschappelijke, cultuurhistorische, archeologische en recreatieve waarden van de Redichemse waard te beschermen en te versterken. Wij blijven dit doen voor de Redichemse waard, het buitengebied, natuurgebieden en de bebouwde kom.

De groene buitenruimte biedt tevens ruimte voor ontmoeten en bewegen: De positieve effecten van groen op onze gezondheid zijn bewezen. Mensen met een groene woonomgeving voelen zich gezonder. Spel-, sport- en ontmoetingsruimten dragen bij aan preventieve gezondheidszorg, sociale ontwikkeling van kinderen en sociale ontmoeting in de buurt. Wij willen de groene openbare ruimte aantrekkelijker maken voor bewegen en ontmoeting. Het is belangrijk dat de gemeente over het niveau van groenonderhoud communiceert met omwonenden.

Het CDA wil dat de natuur-, landschappelijke, cultuurhistorische, archeologische en recreatieve waarden in de Redichemse waard, het buitengebied, natuurgebieden en de bebouwde kom blijvend worden beschermd en waar nodig versterkt.

Het CDA wil dat wordt onderzocht hoe openbare groenstroken een bijdrage kunnen leveren aan het klimaatbeleid. Groen draagt bij aan een prettige leefomgeving, houdt de stad koel in de zomer en gaat wateroverlast tegen.

3.14 Maatschappelijk vastgoed

De gemeente dient zijn voorbeeldrol serieus in te vullen. Wij willen binnen vijf jaar het maatschappelijk vastgoed, zoals de gemeentelijke kantoren, scholen en sporthallen verduurzamen waardoor ze voldoen aan de bepalingen van de wet milieubeheer.

Het CDA wil dat het maatschappelijk vastgoed (zoals gemeentelijke kantoren, schoolgebouwen en sporthallen) voor 2025 energieneutraal wordt.

Het CDA wil dat de gemeente energieregisseurs of energiecoaches gaat inzetten om scholen, verenigingen, kerken en het bedrijfsleven te helpen bij het verduurzamen van hun gebouwen.

3.15 (Slimme) Mobiliteit

Fietsen is niet alleen gezond, maar ook een goede en duurzame manier van mobiliteit. Dit vergt wel goed onderhouden fietspaden en snelfietsroutes, zeker nu het gebruik van elektrische fietsen toeneemt. Het CDA wil er voor zorgen dat mensen van alle leeftijden die willen fietsen, dat ook op een goede en veilige manier kunnen.

Het CDA wil dat de gemeente de gemeente inzet op slimme en schone vormen van mobiliteit (snelfietsroutes, oplaadpalen, bevoorrading winkels etc.);

3.16 Omgevingsvisie

De implementatie van de Omgevingswet zal een belangrijke rol gaan spelen in de collegeperiode 2018-2022. Deze nieuwe wetgeving stelt onze gemeente in staat om daadwerkelijk een integraal omgevingsbeleid te gaan voeren, iets waar we keer op keer om pleiten, en keuzes te maken met en voor de samenleving. Keuzes die niet alleen ruimtelijke gevolgen hebben, maar ook sociale en economische.

Gemeenten hebben in de afgelopen jaren veel nieuwe taken gekregen die in het verleden door het rijk werden uitgevoerd. Zo is dat gebeurd bij het sociaal domein en zal dit ook gebeuren bij de komende Omgevingswet. De gemeente moet ervoor zorgen dat ze deze nieuwe taken goed kan uitvoeren, dat de democratische controle gewaarborgd is en samengewerkt wordt met andere bestuurlijke partners zoals het waterschap en de provincie. Met de nieuwe omgevingswet kan de gemeenteraad zich nadrukkelijk richten op een toekomstvisie voor de gemeente. Het CDA wil deze kans niet onbenut laten. Betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij het opstellen van een omgevingsvisie is voor ons vanzelfsprekend. Belangrijk is dat het CDA zich onderscheidt door specifiek te vragen naar belemmeringen die worden ervaren bij ondernemerschap, en dit terugkoppelen aan het beleid waar dat aangepast kan worden. Om ondernemerschap optimale kansen te geven is het belangrijk om experimenten toe te staan. Regelgeving vanuit de ruimtelijke ordening kan dan soms in de weg zitten. Het CDA is voorstander van het creatief toepassen van regels op het moment dat flexibel ondernemerschap dat vraagt in het economisch belang van de gemeente. In het kader van het toekomstbestendig maken van de economie is flexibiliteit belangrijk. De ondernemer moet meer ruimte krijgen om te ondernemen. Dat kan door het schrappen, aanpassen of flexibiliseren van regels in bijvoorbeeld het bestemmingsplan.

Het CDA wil voor zijn grondgebied dat planontwikkelingen meer vanuit een totaalvisie op de stad tot stand komen. Het CDA ziet de gemeente als bewaker van integraliteit.

Het CDA wil dat inwoners en bedrijfsleven worden betrokken bij het opstellen van de omgevingsvisie. Dit stelt de gemeente in staat daadwerkelijk integraal en toekomstbestendig omgevingsbeleid te voeren.

3.17 Openbare ruimte (zie ook bereikbaarheid)

Het CDA blijft erop toezien dat de openbare ruimte niet vervuult en verloedert, maar dat wordt gewerkt aan een schone, hele en veilige stad.

3.18 (de) Plantage (zie groen)

3.19 Recreatie- natuurgebieden (zie ook groen)

Culemborg is een aantrekkelijk gebied voor recreatie en toerisme. Voor winkeliers en horecabedrijven worden de overlevingskansen groter als meer toeristen en recreanten de gemeente bezoeken. De gemeente stimuleert de komst van hoogwaardige bed-en-breakfast voorzieningen, ontwikkeling en promotie van (nieuwe) wandel- en fietsroutes en werkt hiervoor samen met omliggende gemeenten en overkoepelende organisaties.

Nevenactiviteiten bij een ondernemer moeten worden toegestaan binnen een ruime begrenzing van het bestemmingsplan.

3.20 (de) Redichemse Waard (zie groen)

3.21 Regio(nale) samenwerking (zie ondernemersvisie)

De gemeente krijgt steeds meer taken. In 2015 voor de zorg en straks voor ruimtelijke inrichting. Dat wordt zo veel en zo complex dat veel gemeenten dit niet alleen meer kunnen bolwerken. Daarom moeten we verstandig nadenken over welke samenwerking met andere

gemeenten zinvol is. Zodat voorzieningen voor bewoners bereikbaar en op niveau kunnen blijven.

3.22 Rentmeesterschap (zie ook energie neutrale gemeente en draagvlak)

Alles en iedereen zal in de komende tijd steeds meer te maken krijgen met aspecten van duurzaamheid. Duurzaamheid raakt ons hele leven: wonen, werken, vervoeren, recreëren. We beschermen wat van waarde is. Dit vergt een door alle betrokkenen gedragen totaalvisie op de stad die verder reikt dan de dag van vandaag. Het CDA vindt het belangrijk om de wereld mooier achter te laten dan dat je hem gekregen hebt. Rentmeesterschap noemen we dit ook wel. Dit geldt voor de klimaatproblematiek, maar ook voor de samenleving en de gemeentefinanciën. Bij alles geldt dat het belangrijk is om met een integrale visie naar de lange termijn te kijken en niet op korte termijn snelle slagen te willen maken. De meerwaarde vanuit het CDA-gedachtegoed is om vanuit de samenleving zelf invulling te geven aan de klimaatvraagstukken. Dit in plaats van bovenaf aan de samenleving op te leggen.

3.23 Sociaal krediet

Iedereen krijgt te maken met de gevolgen van klimaatafspraken. Isolatie van gebouwen is één van de meest effectieve manieren om de uitstoot van CO2 terug te dringen. Het CDA maakt zich in de komende collegeperiode hard voor dat alle woningen, bedrijven en gebouwen voor het jaar 2035 worden geïsoleerd. Buurt voor buurt en straat voor straat, waarin goed moet worden gekeken naar de huidige situatie en maatwerk moet worden geleverd voor oude en monumentale panden.

Het CDA wil dat koopwoningen kunnen worden geïsoleerd met een sociaal krediet voor lagere inkomens.

3.24 Sociale Duurzaamheid

Duurzaamheid heeft voor ons ook een sociale kant. De geschiedenis van Fair Play heeft ons laten zien hoe cruciaal het voor de stad is om Culemborgse initiatieven serieus te nemen en hun sociale functie voor de stad niet te onderschatten. Wij willen de negatieve spiraal doorbreken. Wij hopen dat onze ideeën voor een beter Culemborg, er aan bijdragen dat stadsgenoten weer trots zijn op hun stad.

3.25 (Stads)landbouw

Voedselproductie om jezelf te kunnen voeden is voor elk stad en streek essentieel. In Nederland kennen we, mede vanwege het gunstige klimaat, een lange traditie van land- en tuinbouw. Het CDA streeft naar een gezonde balans tussen natuur, land- en tuinbouw en recreatie. Agrariërs zijn ook de groenbeheerders van ons land. Het groene, weidse landschap draagt op allerlei manieren bij aan het welzijn en het geluk van mensen, en daarmee aan de omgevingskwaliteit waar Nederland geliefd voor is. Het CDA is daarom voorstander van natuur- en landschapsbeheer door agrariërs.

3.26 Tradities (zie ook cultureel erfgoed, sport en cultuur)

Waarden en traditie zijn belangrijk voor de samenleving. Veel mensen ervaren hun eigen leven als goed, maar maken zich zorgen over hoe wij met elkaar omgaan. Hoffelijkheid op straat, respect voor elkaar, iets over hebben voor de ander en niet altijd en overal het eigen belang voorop stellen: dat zijn waarden die in allerlei Nederlandse tradities – lokaal en nationaal – al generaties lang worden doorgegeven. Waarden en tradities helpen ons om ons thuis te voelen in een onrustige wereld. Wij ondersteunen initiatieven en organisaties die hier een actieve bijdrage aan leveren en zich dienstbaar maken op sociaal, cultureel en sportief gebied.

3.27 Verkeersveiligheid

Een goede bereikbaarheid gaat hand in hand met goede verkeersveiligheid. Als mensen vrij willen bewegen moet dat wel veilig kunnen. Het CDA is daarom voorvechter van veilige verkeerssituaties bij maatschappelijke locaties zoals scholen en sportclubs als ook de onderdoorgangen bij het spoor. Om de verkeersdruk evenredig te verdelen en de verbindingen tussen de wijken te behouden willen wij het twee richtingsverkeer (o.a. Vianense Poort) handhaven. Iedereen moet op een veilige manier op weg kunnen. De openbare ruimte moet veilig zijn, door bijvoorbeeld voldoende verlichting en het door onoverzichtelijke situaties te voorkomen. Zo zorgen we voor zelfstandige mobiliteit van kinderen en ouderen. Uitgangspunt is dat de samenleving als eerste verantwoordelijkheid neemt voor elkaar. We leren onze kinderen dat spelen in de omgeving van water gevaarlijk kan zijn, dat speelruimtes risico's met zich mee kunnen brengen en accepteren dat de overheid niet overal een oplossing voor hoeft te bedenken.

Het CDA wil dat de gemeente zich inzet om het tweerichtingsverkeer bij de doorgangen onder het spoor, zoals de Vianense Poort, te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

3.28 Vianense poort (zie verkeersveiligheid)

3.29 Voorzieningen

Leven in Culemborg is meer dan wonen en werken alleen. Het CDA-Culemborg zet zich in voor een stad met een breed aanbod op het gebied van recreatie, sport, onderwijs, cultuur en welzijn.

3.30 Windmolens (zie ook energie neutrale gemeente en draagvlak)

Om gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren wil het CDA inzetten op integrale benadering van vraagstukken met een maximaal draagvlak onder inwoners. Het CDA is voor plaatsing windmolens maar ziet wel graag oplossingen met draagvlak en de meest eerlijke verdeling van lusten en lasten. In het zoeken naar de beste plekken voor windmolens kijkt het CDA ook naar samenwerking met buurgemeenten. Waar is veel wind, veel ruimte en veel draagvlak? Ook blijft het CDA kiezen voor een integrale benadering en alternatieven voor wind. Naast wind liggen er ook kansen voor opwekking door zon en warmte. We voorkomen daarmee dat ons mooie Culemborg meteen een plantage voor windmolens wordt, maar werken wel aan een oplossing om de wereld daadwerkelijk beter achter te laten aan onze kinderen.

3.31 (voldoende en betaalbare) Woonruimte

Voor mensen is wonen iets essentieels, zowel de woning als de leefomgeving. De woonwensen van inwoners moeten centraal staan bij het woonbeleid. Voor het CDA moet het woonbeleid gericht zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Dan gaat het om duurzame woningen, over woningen die aansluiten bij woonwensen en woningen die bestendig zijn voor verschillende levensfasen.

Het CDA wil dat de gemeente inzet op voldoende woonruimte voor alle doelgroepen.

Over ons ...

Het CDA is een open christendemocratische volkspartij. Bij ons staat de gemeenschap centraal. De betrokkenheid van de mensen bij hun gezin, buurt, school, sportvereniging, kerk, moskee bedrijf of de stad. Wij gaan uit van een christelijke mens- en maatschappijvisie. Dat betekent dat mensen vooral tot persoonlijke groei komen door verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen. We zijn een partij waar iedereen er bij hoort.

Het CDA is een open volkspartij, geworteld in alle lagen van de samenleving. Daarom biedt het CDA ook in onze gemeente plaats aan veel verschillende mensen. Het zijn allemaal mensen die van uit hun eigen bijzondere overtuiging aan politiek doen. En daarnaast hun bedrijf runnen, voor de klas staan of ergens vrijwilliger zijn. We zijn een partij waar iedereen erbij hoort. Voor ons begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. De overheid geeft alle mensen en organisaties het vertrouwen dat ze doen wat ze kunnen doen. De inwoner gunt de overheid de ruimte om te doen wat ze moet doen. Vertrouwen staat centraal. We willen geen harde cultuur van contoleren en afrekenen.

Het CDA staat pal voor de rechtstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van de menselijke waardigheid. De overheid is er om samenleven mogelijk te maken. Het is een strenge en betrouwbare overheid die heldere grenzen stelt en onrecht bestrijd. We zetten in op betrokken inwoners om de onderlinge verbondenheid te versterken. Wie geraakt is door het lot van de ander kan niet anders dan in beweging komen. In de hulp van de overheid moet de menselijke maat weer zichtbaar en voelbaar worden gemaakt.

Vanuit het besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigenbelang en onze eigen tijd. We beschermen wat van waarde is. Om een betere samenleving achter te laten.

Op de twee volgende pagina's staan onze **uitgangspunten** en **aanpak** verder toegelicht.

CDA Culemborg

www.cdaculemborg.nl

info@cdaculemborg.nl

Twitter: @CDACulemborg

Uitgangspunten van het CDA ...

De hierboven aangegeven toelichting vormt een eigentijdse vertaling van onze basisprincipes. Sinds jaar en dag hanteert het CDA deze vier basisprincipes als uitgangspunt voor haar politieke handelen. Toekomstige problemen zullen ook langs deze uitgangspunten worden benaderd. In ons verkiezingsprogramma staan de speerpunten voor de komende raadsperiode uitgelicht. Dit werkprogramma moet gezien worden als een onderbouwing van die speerpunten.

Solidariteit

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken. Er moet betrokkenheid zijn tussen generaties en tussen arm en rijk. We leven niet alleen voor onszelf, maar we zijn pas mens door met elkaar te leven. De overheid zorgt voor de basis van sociale zekerheid: voor iedereen is er gezondheidszorg, onderwijs en inkomen. De persoonlijke factor mag daarbij niet uit het oog worden verloren. Het CDA vindt onderlinge verbondenheid tussen mensen belangrijk. Het leggen van 'verbindingen' vormt voor ons steeds de rode draad. Verbindingen tussen jong en oud, (kans)arm en (kans)rijk, (on)gelovigen, (mede)Nederlanders. Om in te zetten op verbindingen moeten wij stimuleren dat mensen elkaar ontmoeten, met elkaar samen zaken doen, ondernemen en-of oppakken.

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Mensen, buurten, sportclubs, scholen, kerken, moskeeën, zorginstellingen, bedrijven: ze leveren allemaal een unieke bijdrage aan de samenleving. De overheid geeft al die mensen en organisaties het vertrouwen om te doen waar ze goed in zijn. En de burger geeft de overheid het vertrouwen om te doen wat zij moet doen. Vertrouwen is dus belangrijk. Niet alles hoeft volgens regels en wetten te gebeuren. Mensen en bedrijven weten vaak zelf heel goed hoe dingen geregeld moeten worden.

Publieke gerechtigheid

Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid. De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en geeft mensen zekerheid. De overheid is er ook om onrecht te bestrijden, ze moet rechtvaardig zijn. En, de overheid moet zorgen voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn.

Rentmeesterschap

Rentmeesterschap is één van de vier uitgangspunten van het CDA. Voor het CDA betekent het dat wij als mensen een verantwoordelijkheid hebben om deze aarde beter achter te laten dan we deze hebben aangetroffen. Als we alles beter op waarde weten te schatten kan ook op het terrein van duurzaamheid ruimte en draagvlak gaan ontstaan. Juist het CDA kan duurzaamheid uit de 'geitenwollensokkensfeer' halen, waar ze allang niet meer thuishoort.

Onze aanpak ...

De grote maatschappelijke vraagstukken van deze tijd vragen om een sterk en moedig optreden van de gemeentelijke overheid. Het CDA ziet zijn bestuurders en raadsleden de wijken ingaan om van mensen te horen wat hun standpunt moet zijn. Er is behoefte aan een partij die midden in de samenleving staat en weet wat er speelt en die deze kennis benut om voor alle inwoners een toekomstperspectief te bieden. Om de grote (maatschappelijke) uitdagingen binnen de stad het hoofd te kunnen bieden, moeten we in ons denken en doen een beweging doormaken. Een nieuwe tijd vraagt om andere aanpak. Het CDA herkent daarin drie noodzakelijke bewegingen. Sommigen daarvan zijn nieuw, anderen sluiten aan bij een beweging die reeds in gang is gezet. Maar ze komen alle drie op het zelfde principe neer: bewegen is noodzakelijk, niets doen of star vasthouden aan verouderde uitgangspunten is voor het CDA niet langer een optie.

1. Van nazorg naar voorzorg (Onze keuze voor een Zorgzame stad)

Onze samenleving kenmerkt zich door onzekerheid en een gebrek aan vertrouwen. Vrijheid is geïndividualiseerd en verantwoordelijkheid gecollectiviseerd. Er is weinig vertrouwen in de overheid, maar er wordt veel van verwacht. Een sterke samenleving maken we echter samen. Mensen zijn samen tot veel in staat. In een zorgzame samenleving nemen mensen met elkaar initiatieven om problemen op te pakken. Voor de ander, de buurt of het milieu. De overheid moet daarbij dienstbaar en betrouwbaar zijn en ruimte bieden aan die initiatieven. Het CDA gelooft daarmee in de kracht(en) van de samenleving. Het is de politieke uitdaging die kracht(en) in de samenleving aan te boren en benutten. Een zorgzame samenleving is echter niet vrijblijvend en vraagt van iedereen om naar vermogen een bewuste bijdrage te leveren. Het CDA hanteert de voorzorg als leidend principe. Dit komt tot uiting in onze focus op Onderwijs, Sport en Welzijn. Zij vormen de beste preventie en vormen de sleutel om het vertrouwen van inwoners terug te winnen.

2. Van polarisatie naar participatie (Onze keuze voor een Ondernemende stad)

Nederland kent een grote groep mensen die weinig mogelijkheden hebben om een kansrijke plek in onze samenleving te verwerven. Het werkelijke probleem in onze samenleving ligt niet in de verschillen in afkomst, maar in de grote verschillen in hun mogelijkheden voor de toekomst. Onder de kansarmen bevinden zich nieuwe én geboren Nederlanders. Het debat in de politiek concentreert zich op integratie, maar de uitdaging is veeleer participatie. Participatie in school, werk, buurt en sportclub is het antwoord op polarisatie. De samenleving is daarnaast vaak verstrikt in ingewikkelde regels en procedures die oplossingen eerder belemmeren dan bevorderen. In het bedrijfsleven, de zorg, de woningmarkt en het onderwijs liggen kansen als regels en procedures worden vervangen door ruimte voor initiatief en (politieke) daadkracht.

3. Van verbruiken naar waarderen (Onze keuze voor een Duurzame stad)

Mensen, de wereld, grondstoffen, energie, voedsel en de natuur zijn van waarde. Ze zijn echter gebruikt, geëxploiteerd op zo'n manier dat er weinig van overbleef. Ook daarin is een omslag vereist: als we alles wat waarde heeft ook op waarde weten te schatten, zullen we hier anders mee omgaan en innovatieve oplossingen vinden. Economische groei koppelt het CDA aan een sociale omgang met mensen, organisaties, grondstoffen en materialen.

